

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Watergebiedsplan Beemster

Toelichting op het peilbesluit Beemster

Auteur
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Registratienummer
11.15867

Datum
juni 2011

status
Concept

Afdeling
Afdeling Planvorming

Samenvatting

Het hoogheemraadschap neemt voor de Beemster een nieuw peilbesluit. In 1999 is het vigerende peilbesluit vastgesteld. Destijds is er onder andere vanwege de oeverafkalving overgegaan van zomer en winterpeilen met verschillen van ongeveer 30 centimeter, naar vaste peilen. De aanleidingen voor dit nieuwe peilbesluit zijn de plicht om eens per 10 jaar een nieuw peilbesluit op te stellen en het project Des Beemsters (wateropgave en verbeteren drooglegging). Het peilbesluit wordt genomen voor de gehele droogmakerij de Beemster.

In de huidige situatie is in de Beemster een tekort aan waterberging en sluit de drooglegging niet overal aan bij de agrarische functie. De Beemster met zijn unieke historische verkaveling is sinds 1999 een Unesco Werelderfgoed. Om aan de normen voor bescherming tegen wateroverlast te voldoen is extra waterberging nodig. Het is de wens om deze extra waterberging aan te leggen in combinatie met een verbetering van de drooglegging. Als randvoorwaarde geldt behoud van de unieke historische verkaveling.

Uit inventarisatie van de peilgebieden en peilen is gebleken dat de veldsituatie afwijkt van het vigerende peilbesluit. Delen van het gebied hebben een ander waterpeil dan in het vigerende peilbesluit is aangegeven. Dit is deels te verklaren door het feit dat de waterpeilen in sommige delen van de Beemster nooit eerder goed in beeld gebracht zijn. Daarnaast zijn sinds 1999 verschillende ontwikkelingen in de waterhuishouding geweest.

Vanaf eind 2007 is er intensief overleg met de gemeente Beemster en de agrarische sector. Uitkomst van dit overleg is een oplossing voor de wateropgave die ook invulling geeft aan de wens van de agrariërs om bij diverse percelen de drooglegging te vergroten. Daarbij wordt aangesloten op de historische verkaveling en niet voor vlakvormige waterbergingen gekozen. De 'Kopergravure' met de weergave van de oorspronkelijke verkaveling van sloten en wegen is daarbij sturend geweest voor de planvorming.

De problemen met wateroverlast doen zich het meest gelden in het laagste direct bemalen peilgebied. Bovendien is het de wens van de agrariërs om diverse percelen naar dat peil te brengen. Daarom is voor de doelstelling gekozen om het laagste peilgebied te vergroten met ongeveer 600 hectare.

De effecten van het vergroten van het laagste peilgebied zijn in dit peilbesluit en het parallel uitgevoerde MER peilbesluit Beemster onderzocht. Daaruit is gebleken dat:

- De peilaanpassing de waterbergingsopgave volledig invult (door vergroting van de bodemberging en de extra open waterberging in het laagste peilgebied is er geen vlakvormige waterberging nodig);
- De peilaanpassing voor de betreffende percelen een verbetering van de gewasopbrengst en de bedrijfsvoering betekent;
- Er binnen het gebied de Beemster geen nadelige effecten zijn geconstateerd;
- Er ook naar de omgeving van de Beemster geen nadelige effecten zijn geconstateerd.

Voor het realiseren van de vergroting van het laagste peilgebied moeten er in particuliere watervergunningen ongeveer 100 dammen worden verplaatst of verwijderd, moet er circa 60 kilometer watergang worden verruimd. Het hoogheemraadschap realiseert diverse kunstwerken in de hoofdstructuur van de polder.

Voorwoord

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is verantwoordelijk voor het waterbeheer in Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal. Noord-Holland ligt grotendeels onder de zeespiegel. Zonder peilbeheer zouden onze steden, dorpen en polders onbewoonbaar zijn.

Peilbeheer is een complex samenspel van belangen. Binnen één gebied, bijvoorbeeld een polder, gebruiken mensen de grond voor verschillende functies, zoals wonen, recreatie, landbouw en industrie. De bewoners van zo'n gebied hebben graag een droge kruipruimte onder hun huis, agrariërs in datzelfde gebied willen een ideale (grond)waterstand voor hun gewassen en natuurbeheerders willen bijvoorbeeld de unieke plasdrasvegetatie behouden waar juist relatief hoge waterstanden voor nodig zijn.

Daarom legt het hoogheemraadschap in een integraal peilbesluit per peilgebied een streefpeil en de marges vast waarbinnen het waterpeil mag variëren. Een belangenafweging van de diverse functies binnen een peilgebied ligt hieraan ten grondslag. In het watergebiedsplan is de belangenafweging onderbouwd. Eventueel uit te voeren werkzaamheden in relatie tot het peilbesluit worden ook opgenomen in het watergebiedsplan.

Het watergebiedsplan wordt samen met het zogenoemde ontwerppeilbesluit voorgelegd aan het publiek. Belanghebbenden hebben dan zes weken de tijd om een schriftelijke of mondelinge zienswijze in te dienen. Dit wordt de inspraakperiode genoemd. Na overweging van de zienswijzen stelt het College van Hoofdingelanden (algemeen bestuur) van het hoogheemraadschap het uiteindelijke besluit vast. Er is dan vervolgens nog zes weken de tijd om tegen het besluit in beroep te gaan bij de rechtbank. Gebeurt dat niet, dan is het peilbesluit onherroepelijk. Mochten er voorbereidende werkzaamheden nodig zijn om het nieuwe peil te kunnen handhaven dan worden deze in gang gezet.

Een peilbesluit geeft de bewoners en gebruikers van een gebied duidelijkheid en zekerheid over de waterpeilen die door het hoogheemraadschap worden nagestreefd. Er zijn echter omstandigheden te bedenken (extreme weersomstandigheden, calamiteiten) waarin het vastgestelde peil tijdelijk niet kan worden gehandhaafd. Het is vanzelfsprekend dat het hoogheemraadschap bij deze buitengewone omstandigheden er naar streeft om zo snel mogelijk de vastgestelde waterpeilen te herstellen.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
1.1	Aanleiding peilbesluit	9
1.2	Ligging en begrenzing van het plangebied	10
1.3	Beschrijving van de huidige situatie en de gewenste situatie	10
1.4	Werkwijze	11
1.5	Leeswijzer	12
2	Gebied	13
2.1	Beschrijving plangebied	13
2.2	Waterhuishouding plangebied	16
2.3	Autonome ontwikkeling	18
3	Uitgangspunten en belangen	21
3.1	Uitgangspunten en randvoorwaarden	21
3.2	Belangen	23
4	Afwegingsproces	25
4.1	Beschrijving van het plan	25
4.2	Beschouwing van de belangen	25
4.3	Afweging	26
4.4	Andere aandachtspunten	27
4.5	Omschrijving	27
5	Peilbesluit	29
5.1	Projectplan	31
5.2	Legger, beheer en onderhoud	31
5.3	Nadeelcompensatie	31
	Literatuurlijst	33
	Bijlagen	35

1 Inleiding

1.1 Aanleiding peilbesluit

Het vigerende peilbesluit Beemster is door het algemeen bestuur van het voormalige waterschap De Waterlanden op 1 april 1999 vastgesteld. Sindsdien hebben er door ontheffingen diverse aanpassingen van het peil plaatsgevonden. In bijlage 5.9 is het vigerende peilbesluit weergegeven. Het hoogheemraadschap is verplicht om eens per 10 jaar een nieuw peilbesluit op te stellen.

Door klimaatverandering wordt verwacht dat met name in de herfst- en wintermaanden de neerslag heftiger en langduriger worden. Watersystemen die jarenlang dienst hebben gedaan, zoals de Beemster, kunnen hierdoor in de toekomst problemen ondervinden. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft alle ruim 220 poldersystemen in het beheersgebied getoetst aan de landelijke normen en constateert dat in de Beemster maatregelen nodig zijn om in de toekomst wateroverlast te voorkomen. In de praktijk blijkt dat vooral in het laagste NAP -5,0 meter peilgebied problemen voorkomen. Berekeningen tonen aan dat er 10 hectare extra waterberging in het laagste peilgebied van de polder nodig is.

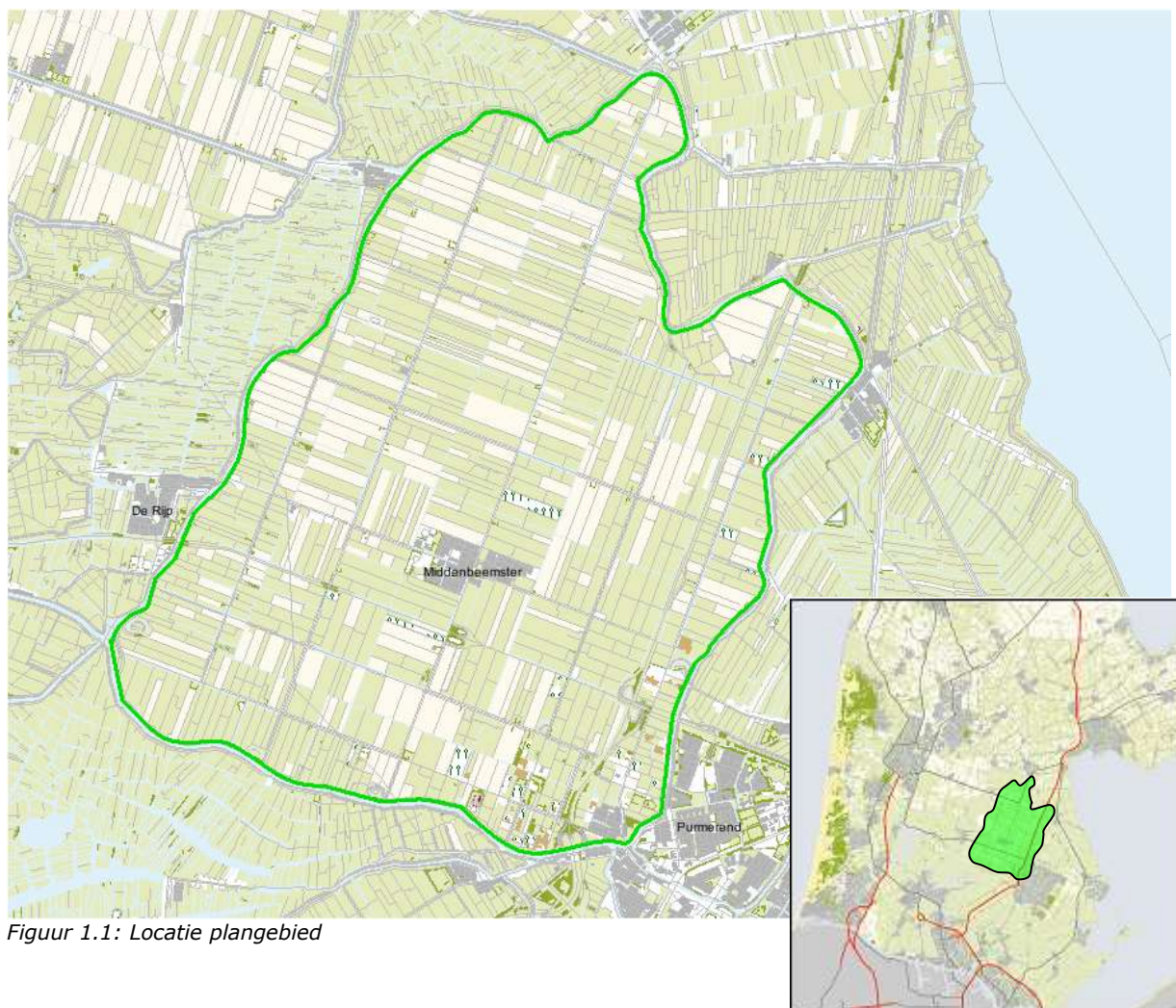
De Beemster is vanwege haar kenmerkende historische verkaveling in de vorm van een vierkant raster van wegen en sloten aangemerkt als UNESCO werelderfgoed, dit maakt oplossingen voor de wateropgave in het gebied complex. Realisatie van een aaneengesloten wateroppervlak van 10 hectare extra open water is niet in overeenstemming met de werelderfgoed status van het gebied.

In de periode 2008/2009 is een gebiedsproces in de Beemster doorlopen waarmee draagvlak is gecreëerd voor een alternatieve wijze om de wateropgave van 10 ha extra open water in te vullen.

De aanleidingen voor het opstellen van het watergebiedsplan zijn de formele plicht om eens per 10 jaar een nieuw peilbesluit op te stellen en de invulling van de wateropgave van 10 hectare.

1.2 Ligging en begrenzing van het plangebied

Figuur 1.1: Locatie plangebied

In figuur 1.1 is het plangebied weergegeven. De polder is een droogmakerij die in 1612 is drooggemalen. De Beemster omvat de dorpen Middenbeemster, Noordbeemster, Westbeemster en Zuidoostbeemster en heeft een oppervlakte van ruim 7100 hectare.

1.3 Beschrijving van de huidige situatie en de gewenste situatie

1.3.1 Huidige situatie

Het plangebied is een agrarisch productiegebied waarin voornamelijk grasland en bouwland aanwezig zijn. Afhankelijk van de intensiteit van gebruik verlangen graslanden (hooilanden) echter een ander waterpeil dan bouwlanden. De meer intensief gebruikte graslandpercelen die periodiek worden ingezet voor bollenteelt kennen in toenemende mate een drooglegging die overeenkomt met de drooglegging van bouwland.

De polder is volgens het vigerende peilbesluit uit 1999 verdeeld in 67 peilgebieden. De polder heeft twee gemalen en ruim twintig inlaatpunten. De historische raster hoofdstructuur van de sloten is

nog aanwezig. Nu is er een (raster) hoofdafvoer structuur (via laagste peilgebied) en een (raster) hoofdaanvoer structuur (via de hoger gelegen peilgebieden) aanwezig. Deze historische rasterstructuur is uniek en biedt ook in deze tijd nog zeer goede mogelijkheden om de waterhuishouding goed te regelen. In bijlage 5.2 is deze rasterstructuur aangegeven. In 1999 is de polder op de UNESCO- werelderfgoedlijst geplaatst. Daarmee heeft het rastervormige sloten- en wegen-patroon in de Beemster een beschermde status gekregen. De Beemster voldoet niet aan de normen voor wateroverlast. Er is 10 hectare extra waterberging nodig. Vanuit de agrarische gemeenschap in de Beemster wordt de noodzaak tot het treffen van maatregelen onderschreven. Er werd geconstateerd dat de waterhuishoudkundige hoofdstructuur kan worden verbeterd. Het water moet nu vanuit enkele gebieden een onnodig lange weg afleggen naar het gemaal. Dat heeft opstuwing en wateroverlast tot gevolg. Het tekort aan waterberging wordt herkend, en aangegeven wordt dat de drooglegging op tal van plekken onvoldoende is. De drooglegging in de polder varieert sterk, van 30 cm tot 140 centimeter. De delen met een geringe drooglegging corresponderen onvoldoende met de agrarische functie van het gebied. Het direct bemalen peilgebied (=laagste peilgebied van de polder NAP -5,0 meter) heeft momenteel een oppervlak van 26% van de polder. In overlastsituaties voert $\frac{3}{4}$ deel van de polder zijn water af naar een $\frac{1}{4}$ van de polder.

1.3.2 Gewenste situatie

In de periode 2008/2009 is een gebiedsproces in de Beemster doorlopen waarmee draagvlak is gecreëerd om de wateropgave van 10 hectare extra open water in te vullen door vergroting van het laagste peilgebied. Vanuit de agrarische gemeenschap wordt de noodzaak tot het treffen van maatregelen onderschreven. Voor de oplossing van de wateropgave is gezocht naar een oplossing waarbij het slotenpatroon van het werelderfgoed niet wordt aangetast. Vanwege de wereld erfgoedstatus van het gebied is een groot aaneengesloten wateroppervlak ongewenst. De oplossing voor de waterberging is gevonden in het aansluiten van meer agrarische percelen op het direct bemalen peilgebied van NAP -5,0 meter. Vanuit het gebied zelf zijn voorstellen gedaan om in totaal ca. 600 hectare landbouwgrond aan te sluiten op het direct bemalen peilgebied. Hierdoor wordt de drooglegging verbeterd en verbeteren de productieomstandigheden. Dit vertaalt zich in een verbetering van de gewasopbrengst. Bijkomend effect is een vergroting van het oppervlak van het direct bemalen peilgebied, waardoor er een betere verhouding ontstaat tussen bovenstroomse en benedenstroomse peilgebieden.

Doordat de drooglegging wordt vergroot neemt tevens de bodemberging in de polder aanzienlijk toe en wordt de wateroverlast in de polder opgelost, zonder dat grootschalig extra wateroppervlak gecreëerd hoeft te worden. Op de bijgevoegde kaart in bijlage 5.1 is aangegeven welke gebieden meedoen in het project Des Beemsters en dus kunnen worden aangesloten op bemalen peil. Het profiel van de sloten binnen de aan te sluiten gebieden daalt in z'n geheel mee. De sloten worden waar nodig weer op het leggerprofiel gebracht. Daarmee wordt de cultuurhistorische waarde versterkt en/of hersteld en ontstaat ook extra wateroppervlak (waterberging).

1.4 Werkwijze

Het watergebiedsplan omvat een beschrijving van alle afwegingen en uitkomsten van onderzoeken die leiden tot de vast te stellen peilkeuze, peilbeheer en/of inrichting en onderhoud van het watersysteem. Het watergebiedsplan dient als onderbouwing voor het peilbesluit.

Om te komen tot een integraal besluit vindt een beleid- en belangenafweging plaats op basis van de GGOR-systematiek zoals beschreven in het provinciaal Waterplan (2009). De afweging wordt vastgelegd in een zogenoemd watergebiedsplan. Het watergebiedsplan is echter niet rechtsgeldig

en daarom moet het plan worden verankerd in de verschillende beschikbare juridische instrumenten, zoals een peilbesluit, een project of legger. Afhankelijk van de situatie wordt besloten welke deelproducten gewenst zijn en/of efficiënt zijn mee te nemen. In bijlage 2 is de gevolgde werkwijze verder beschreven.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft de gebiedsbeschrijving van het plangebied. In hoofdstuk 3 worden de randvoorwaarden vanuit wetgeving, beleid en plannen beschreven. Tevens zijn de verschillende belangen weergegeven. Hoofdstuk 4 beschrijft de effecten, uitkomsten uit onderzoeken en de gemaakte afweging. Hoofdstuk 5 geeft de deelproducten vanuit het watergebiedsplan weer.

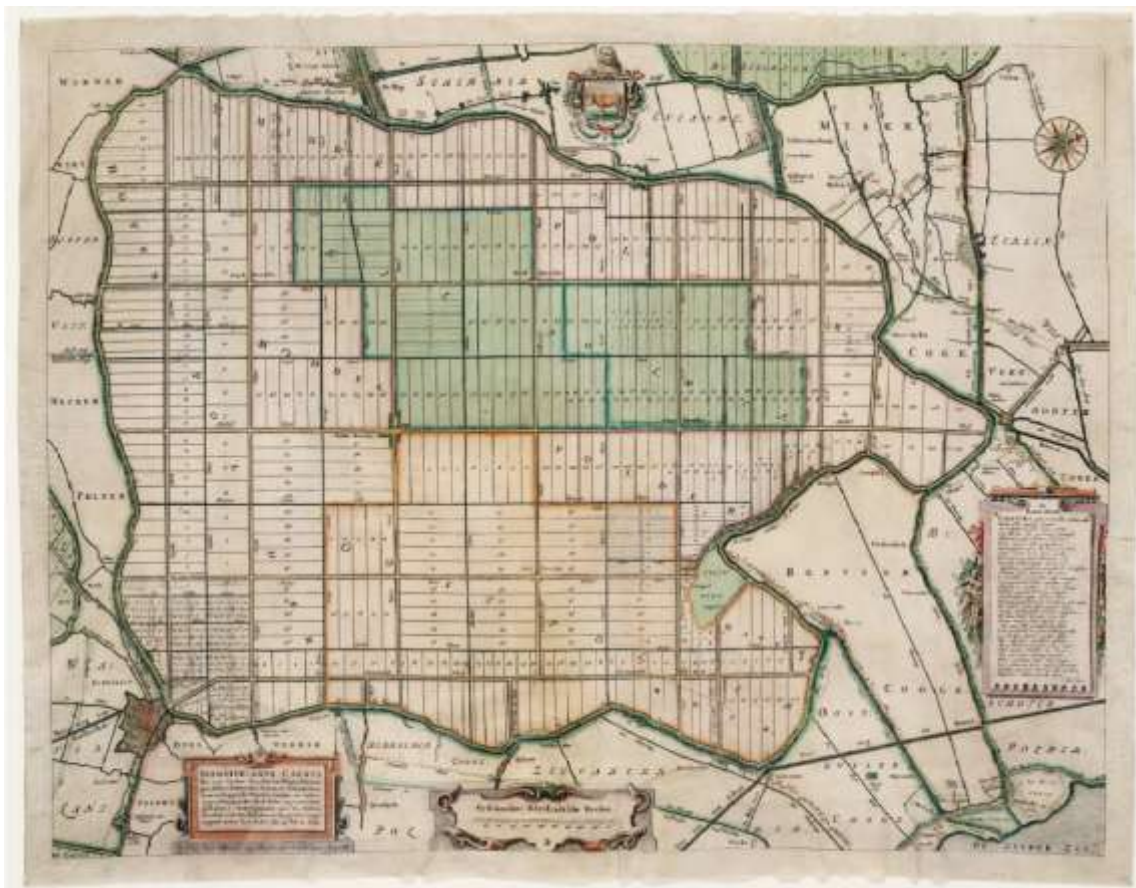

2 Gebied

2.1 Beschrijving plangebied

2.1.1 Landschap en cultuurhistorie

In 1612 is droogmakerij De Beemster drooggelegd en verkaveld. In figuur 2.1 is de oorspronkelijke verkavelingsstructuur weergegeven.

Figuur 2-1: Oorspronkelijke verkavelingsstructuur

Deze is nog steeds aanwezig (zie bijlage 5.3. groene lijnen). In de polder zijn nog diverse oorspronkelijke stolpboerderijen aanwezig (zie bijlage 5.3 blauwe stippen). De oorspronkelijke indeling van de droogmakerij bepaalt nu nog steeds het landschap. Het landschap is vlak en open (zie bijlage 5.4).

Schoonheidsideaal

De bedijkers grepen de unieke kans om het nieuwe, lege land in te richten met beide handen aan. De uit Italië overgewaaid renaissancistische opvattingen over de ideale inrichting waren niet lang daarvoor door Simon Stevin opgenomen in zijn boek "De ideale stad". Het vierkant was daarbij de vorm die bij uitstek beschouwd werd als het hoogste ideaal van schoonheid. Voor de inrichting van het nieuwe land werd dan ook gekozen voor een rasterwerk van vierkanten, gevormd door de waterlopen en wegen. Deze bijzondere verkaveling is tot op heden vrijwel onaangetast bewaard gebleven, wat een van de redenen is geweest voor de Unesco om De Beemster op de lijst van

werelderfgoederen te plaatsen (1999). Daardoor ontstond een bijzondere situatie, omdat binnen de Beemster al een deel van een werelderfgoed, de Stelling van Amsterdam, is gelegen.

Dorpen, boerderijen en buitenplaatsen

Toch zijn niet alle plannen gerealiseerd. Het lag in de bedoeling op vijf kruispunten van wegen dorpen te stichten. Echter, alleen in het midden van de polder, op de kruising van de Rijper- en de Middenweg, is een gepland dorp ontstaan: Middenbeemster. Daar kwam in 1623 ook de eerste kerk, ontworpen door de Amsterdamse bouwheer Hendrick de Keyser. De andere dorpen zijn niet volgens plan, maar bij toeval ontstaan. Westbeemster is voortgekomen uit een oorspronkelijk Rooms-katholieke enclave en is juist een lintdorp tussen twee kruispunten van wegen geworden. Ook de plannen voor een graanschuur voor de stadsbevolking moesten al snel worden opgegeven. Hoewel er de eerste jaren na de droogmaking goede oogsten waren, bleek weldra dat de grond door inklinking en onvoldoende bemalingsmogelijkheden te nat was voor akkerbouw. De Beemster werd groen: een veeteeltgebied vanwaar zuivelproducten naar de steden werden verhandeld. Beemsterkaas is al eeuwen een begrip! Ook werden in het voorjaar grote hoeveelheden rundvee uit Noord-Duitsland en Denemarken naar de Beemster gebracht die daar met het malse gras werden vetgemest en in het najaar werden geslacht. De veehouderij kende in de loop van de eeuwen goede en slechte periodes. Berucht was een drietal uitbraken van de runterpest in de achttiende eeuw, waarbij bijna tweederde van het vee stierf. Binnen de Beemster geldt dat de kans op het aantreffen van archeologische waarden zeer laag is (zie bijlage 5.5).

In het projectMER (Grontmij, april 2011) wordt de cultuurhistorie uitgebreid beschreven. Daar wordt ook specifiek ingegaan op enkele locaties waar archeologische vondsten mogelijk zijn. Deze zijn ontleend aan de inventarisatiekaart van potentieel waardevolle archeologische terreinen in de Beemster (beleidsnota archeologie 2003, gemeente Beemster).

Rondom de Beemster ligt nog een deel van het oorspronkelijke middeleeuwse landschap in de vorm van het niet of nauwelijks verveende bovenland dat zich kenmerkt door overwegend smalle en diepe lagen, een gebruik als weidegrond en langgerekte streekdorpen.

2.1.2 Huidige bestemmingen

De raadscommissie van Beemster heeft op 23 maart 2011 het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied 2011 vrijgegeven voor inspraak en overleg.

De hoofdbestemming in het ontwerp bestemmingsplan is " agrarisch", dat beslaat meer dan 90% van het totale oppervlak van de Beemster. Die bestemming is als volgt gedefinieerd:

Artikel 3: Bestemmingsomschrijving

3.1 De voor "Agrarisch" aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. reële en volwaardige agrarische bedrijven;
- b. de verkoop of het ten verkoop aanbieden van producten afkomstig van het betrokken agrarisch bedrijf;
- c. ter plaatse van de aanduiding 'pad', een erfpad met bijbehorende beplanting;
- d. erven.

Een agrarisch bedrijf is als volgt gedefinieerd:

een aan het buitengebied gebonden bedrijf waar uitsluitend of in hoofdzaak door middel van het telen van gewassen of het houden van dieren producten worden voortgebracht, waaronder mede wordt verstaan de met die activiteiten qua aard vergelijkbare activiteiten.

Het water in de Beemster is apart bestemd. De voor "Water" aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. waterhuishouding;
- b. waterberging;
- c. waterlopen;
- d. bruggen en dammen, uitsluitend voor zover aanwezig ten tijde van de ter inzage legging.

2.1.3 Flora en fauna

De Beemster heeft vanaf het begin van haar bestaan een agrarisch karakter gehad. In de droogmakerij is een afwisselend patroon te zien van akkerbouw- en graslandpercelen, weiden en boomgaarden. De verschillende percelen worden van elkaar gescheiden door een uitgebreid slotenpatroon. Door het landgebruik en de efficiënte verkaveling is er weinig ruimte voor natuurwaarden. In de droogmakerij zijn dan ook geen hoge natuurwaarden aanwezig. Voor een beschrijving van de aanwezige natuurwaarden wordt verwezen naar de "Voortoets: toestemming wet- en regelgeving van natuur, Grontmij augustus 2010".

De Beemster is wel een belangrijk broed- en foerageergebied voor diverse soorten vogels. In de Beemster zijn twee percelen aanwezig die bij de ecologische hoofdstructuur horen. Bijzondere (beschermde) soorten die in de Beemster beperkt en/of lokaal voorkomen zijn: rietorchis, waterspitsmuis, noordse woelmuis, bittervoorn, kleine modderkruiper, rivierdonderpad en diverse vogelsoorten en hoogstwaarschijnlijk diverse vleermuissoorten.

Rondom de oude fortten van de Stelling van Amsterdam zijn lokaal enige natuurwaarden aanwezig. Door de isolerende werking van de ringgrachten zijn de oevers belangrijk als rust- en broedgebied voor veel soorten vogels.

2.1.4 Recreatie

De droogmakerij als geheel is een recreatieve attractie. Vooral het typische Noord-Hollandse droogmakerijenlandschap is een unieke recreatieve beleving. De ringdijk en ringvaart, de grootschalige vierkante verkaveling, de oude stolpen, de Stelling van Amsterdam en het plaatsje Middenbeemster vormen de elementen.

Droogmakerij De Beemster biedt cultuur, historie en natuur. Stoere stolpboerderijen, het bijzondere kruisdorp Middenbeemster met musea en historische kerk en vooral het typische Noord-Hollandse landschap maken een bezoek aan De Beemster de moeite waard.

De eerste nederzettingen ontwikkelden zich in de afgelopen vierhonderd jaar tot een moderne gemeente. Maar de structuur van zuivere vierkanten en kwadranten bleef ongeschonden.

De recreatieve waarden van de Beemster worden actief gepromoot. Door de polder loopt de Beemster fietsroute. Binnen de Beemster is geen waterrecreatie aanwezig. Het water leent zich daar ook niet voor. De ringvaart is wel geschikt voor waterrecreatie. (zie bijlage 5.6)

2.1.5 Grondgebruik

Ondanks de geschiktheid van de gronden voor akkerbouw, is de Beemster van oudsher een weidegebied (zie bijlage 5.7). Direct na aanleg was de polder nog geschikt voor akkerbouw. Door de inklinking en de daarmee gepaard gaande afname van de drooglegging stapte men over op veeteelt. Door de geleidelijke verlaging van de waterpeilen in de afgelopen eeuw werd de polder weer deels geschikt voor akkerbouw. In de huidige situatie wordt ca. een kwart van de polder als akkerbouwgebied gebruikt (zie bijlage 5.8).

Het huidige grondgebruik is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 2.1 Grondgebruik (bron LGN 2004 en BWN studie HHNK)

grondgebruik	areaal	percentage
	[ha]	%
Gras / veeteelt	6731	64
Akkerbouw		28
Bewoning		2
Infrastructuur		0,6
Water	382	5,4
Totaal	7113	100

2.2 Waterhuishouding plangebied

2.2.1 Oppervlaktewater

In bijlage 5.9 zijn de peilgebieden weergegeven zoals die in het vigerende peilbesluit zijn vastgesteld. De situatie is door de sindsdien verleende vergunningen en ontwikkelingen in het gebied veranderd. In bijlage 5.2 is de huidige hoofdstructuur van de aan en afvoer weergegeven. In tabel 2.2. staan enkele waterhuishoudkundige kengetallen van de Beemster.

Tabel 2.2 Kengetallen Beemster

Parameter	Indicatieve aantal
Bruto oppervlak	7113 ha
Wateroppervlak	382 ha
Aantal peilgebieden	67 stuks
Aantal onderbemalingen	20 stuks
Aantal vaste stuwen	120 stuks
Aantal automatische stuwen	5 stuks
Aantal peilscheidingen (schotten / dammen)	circa 300
Aantal gemalen	2 stuks
Aantal inlaten	23 stuks

De kwaliteit van het oppervlaktewater is matig. De concentratie van totaal fosfaat is gemiddeld 0,7 mg/l (zie bijlage 5, 6 meetpunten, periode 2001-2010, 5 % percentiel = 0,24 mg/l en 95 percentiel = 1,4 mg/l, MTR=0,15 mg/l) en van totaal Stikstof 6,2 mg/l (1 meetpunt in Middensloot t.p.v. brug in Jisperweg, meetperiode 2001-2003 ca. 20 metingen,, 5 % percentiel = 3,8 mg/l en 95 percentiel = 12,6 mg/l, MTR = 2,2 mg/l). Het water is eutroof. Voor een diepe droogmakerij met in hoofdzaak agrarisch gebruik is dit niet bijzonder. Het gemiddelde chloride gehalte is 169 mg/l (6 meetpunten, meetperiode 2001-2010,, 5 % percentiel = 71 mg/l en 95 percentiel = 261 mg/l). Hoewel het diepe grondwater brak is (tot orde 3000 mg/l) zijn in de Beemster geen hogere chloride gehalten gemeten (incidenteel maximum 470 mg/l).

2.2.2 Wateroverlast

In de polder de Beemster is de kans op wateroverlast groter dan de norm vanuit het nationaal Bestuursakkoord Water. Dit geldt vooral voor het laagste peilgebied van NAP -5,0 meter. De grote kans op wateroverlast wordt veroorzaakt door:

- De lange afvoerweg naar de gemalen;
- Te weinig bergend vermogen;
- Een te snelle afvoer van de hoge peilgebieden naar het laagste peilgebied.

2.2.3 Drooglegging

In bijlage 5.10 is op een kaart de (ongekalibreerde) drooglegging aangegeven. Deze varieert van ca. 0,4 m tot 1,7 m. De foutenmarge wordt geschat op maximaal 0,2 à 0,3 m. De drooglegging wordt door de gebruikers niet altijd als optimaal gezien. In delen van de Beemster is de drooglegging te gering voor een goede agrarische bedrijfsvoering.

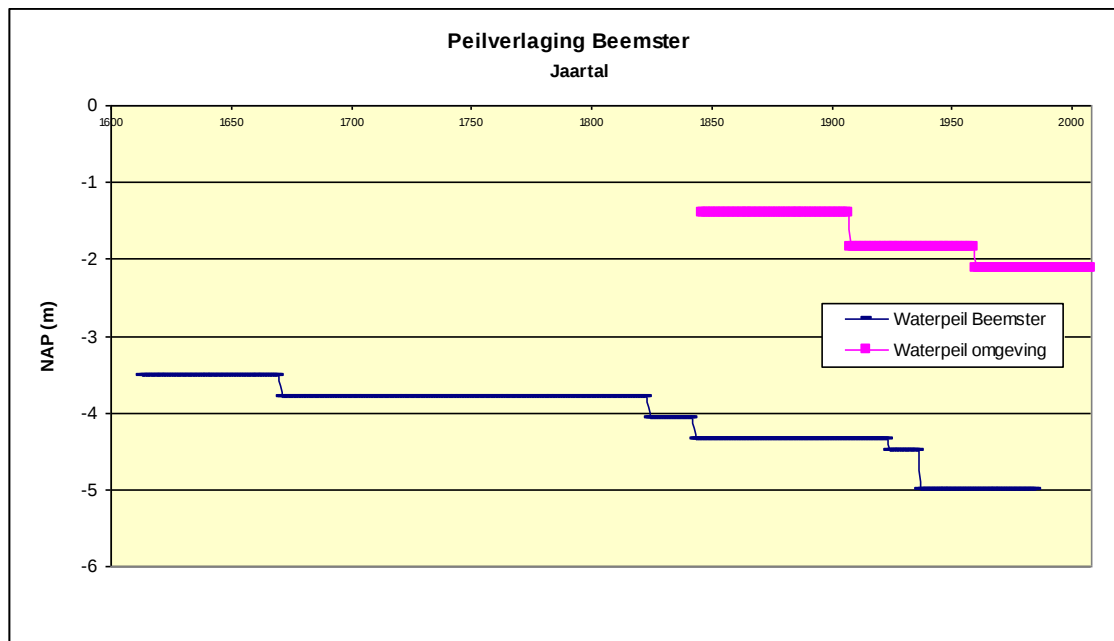
2.2.4 Bodem

De gehele oppervlakte van de Beemster wordt ingenomen door zware oud-mariene klei van de afzettingen van Calais (zie bijlage 5.11). Deze grond heeft een uitstekende structuur en een hoog kalkgehalte. Kenmerkend is de grote uniformiteit in bodemgesteldheid. Het zijn zware, maar bij een zorgvuldige behandeling goede akkerbouwgronden, die om een diepe ontwatering vragen. Naast bouwland zijn deze gronden ook zeer goed bruikbaar als grasland. Langs de zuidrand van de Beemster komen slappe, ondiepe, kalkarme kleigronden voor. In het uiterste noorden, bij Kruisoord, komt een restant laagveen voor.

b 1.1.1.1 Maaivelddaling en peildaling

De verwachte autonome maaivelddaling van de Beemster in de periode tot 2050 is maximaal 5 cm. (maximaal 1 mm/jaar). In de omgeving van de Beemster wordt een grotere autonome maaivelddaling verwacht. In de veenweide gebieden kan de maaivelddaling 20 tot 40 cm worden (= 5 tot 10 mm/jaar).

Uit een historische analyse van de Beemster kan afgeleid worden dat het maaiveld van de drooglegging in 1612 tot heden ca. 1,5m. is gedaald (zie figuur 3.12). Dat betekent ca. 4 mm / jaar. Het is normaal dat de inklinking van kleigronden op de lange termijn afneemt. De prognose van ca. 1 mm/jaar is reëel. De waterpeilen in het omliggende veenweide gebied zijn de afgelopen eeuw ca. 3 mm/jaar gedaald. Die daling is ongeveer gelijk gehouden aan de bodemdaling. Verwacht wordt dat die daling ook de komende jaren doorzet, omdat veengronden geen afnemende maaivelddaling hebben. Verwacht wordt dat de omgeving meer daalt dan de Beemster.

Figuur 2.2 Historisch verloop van laagste peilen in de Beemster en de veenweide omgeving (indicatief)

2.2.5 Grondwater

Uit bijlage 5.12 blijkt dat in het overgrote deel van de Beemster sprake is van grondwatertrap IV. Verder komen vooral grondwatertrap III en VI voor.

In tabel 3.3 zijn de bijbehorende Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG) en Gemiddeld Laagste Grondwaterstand (GLG) weergegeven.

Tabel 2.3 Grondwatertrappen

grondwatertrap	GHG (cm -mv)	GLG (cm -mv)
I	-	<50
II	-	50-80
III	<40	80-120
IV	>40	80-120
V	<40	>120
VI	40-80	>120
VII	>80	>120

De stijghoogte in het eerste watervoerende pakket varieert tussen NAP -3,0 en -4,0 meter. Dat is dus hoger dan het gemiddelde waterpeil van NAP -4,6 meter in de Beemster. De hoogste kwel intensiteit (1,0 mm/dag) treedt op in het zuidwestelijk deel van het plangebied.

2.3 Autonome ontwikkeling

De autonome ontwikkeling is een continuering van de al eeuwen bestaande agrarische bedrijfsvoering op een nu nog licht dalende bodem (zie voor bodemdaling paragraaf 3.2.4). Wel is er een lichte verschuiving van veeteelt naar akkerbouw en tuinbouw. Omdat de droogmakerij werelderfgoed is, mag verwacht worden dat de recreatieve belangstelling nog verder zal toenemen.

Verder zijn er enkele ruimtelijke uitbreidingsplannen (Zuidoostbeemster, Middenbeemster en de uitbreiding van Cono).

In de afgelopen eeuwen is de bodem van de Beemster en de veenweide omgeving gedaald. De waterpeilen zijn meegedaald. De bodem van de omgeving daalt sneller dan de bodem van de Beemster.

3 Uitgangspunten en belangen

3.1 Uitgangspunten en randvoorwaarden

3.1.1 Vanuit beleid

In bijlage 4 is het beleid opgenomen. Voor de leesbaarheid is in dit hoofdstuk alleen het direct relevante beleid opgenomen. Daarin worden de belangrijkste uitgangspunten en randvoorwaarden van het beleid genoemd.

Waterwet met betrekking tot het peilbesluit

In december 2009 is de nieuwe Waterwet vastgesteld. In de Waterwet is een bepaling opgenomen over de vaststelling van peilbesluiten. Een waterbeheerder is in daartoe aan te wijzen gevallen verplicht voor oppervlaktewater onder zijn beheer peilbesluiten vast te stellen. In een peilbesluit worden waterpeilen, de bandbreedten en de perioden waarbinnen deze worden gehandhaafd vastgesteld. De aanwijzing vindt plaats bij of krachtens provinciale verordening voor zover het regionale wateren betreft. Bij de verordening kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot het peilbesluit.

In de waterverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier staat voor welke gebieden een peilbesluit moet worden opgesteld. Daarnaast bestaat het CHI-voorstel, naast het bepaalde in het tweede lid van artikel 5.2 van de waterwet, uit het onderstaande:

- Het peilbesluit (tabel en kaart)
- Een toelichting waarin tenminste zijn opgenomen:
  - Een kaart met de begrenzing van het gebied waarbinnen de wateren gelegen zijn waarop het peilbesluit betrekking heeft;
  - de aan het besluit ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de verrichte onderzoeken;
  - een aanduiding van de veranderingen van de waterstanden ten opzichte van de bestaande situatie;
  - een aanduiding van de gevolgen van de te handhaven waterstanden voor de diverse belangen.

Waterwet met betrekking tot de legger

In de Waterwet staat dat de beheerder zorg draagt voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken (oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk) naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Onderdeel van de legger is een overzichtskaart, waarop de ligging van de waterstaatswerken en de daaraan grenzende beschermingszones staat aangegeven.

Nationaal bestuursakkoord Water

In 2002 zijn in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) met Rijk, Provincie, gemeentes en waterschappen afspraken gemaakt over de aanpak van wateroverlast, watertekort en waterkwaliteit voor de komende jaren. De partijen dienen te anticiperen op veranderende omstandigheden, zoals klimaatverandering, zeespiegelstijging, bodemdaling en toename van verhard oppervlak. In dit akkoord hebben Rijk, provincies, gemeentes en waterschappen zich gecommitteerd om de wateroverlast op te lossen. Het akkoord wordt de wateropgave genoemd en deze is erop gericht de watersystemen in 2015 op orde te hebben en daarna op orde te houden.

Het landelijk beleid dat zich met deze materie bezig houdt wordt aangeduid als 'Waterbeheer van de 21e eeuw'.

In het NBW werden (werk)normen gepresenteerd waaraan watersystemen getoetst dienen te worden. De waterbeheerders staan vervolgens voor de taak om maatregelen te treffen om aan die normen te voldoen. Een leidend principe in het op orde brengen en houden van de watersystemen vormt het principe van vasthouden – bergen – afvoeren. Beleid en maatregelen zijn erop gericht om problemen en knelpunten met wateroverlast op te lossen daar waar ze ontstaan, door in eerste instantie het water vast te houden en te bergen in het gebied waar het valt, voordat naburige watersystemen extra worden belast door afvoer uit gebieden te vergroten.

De afspraken over de wateropgave in Het Nationaal Bestuursakkoord Water zijn direct relevant voor het peilbesluit Beemster. Dit vormt namelijk een directe aanleiding voor het wijzigen van de peilen in de Beemster.

Unesco Werelderfgoed

De droogmakerij De Beemster is in 1999 aangemerkt als UNESCO werelderfgoed. UNESCO heeft de gemeente Beemster de taak gegeven om de identificatie, de bescherming, het behoud, het toegankelijk maken en het overdragen aan toekomstige generaties van het erfgoed te waarborgen. UNESCO kan echter geen eigen regels toevoegen aan het huidige beschermingsregime. De huidige activiteiten, inclusief het klein historisch medegebruik worden daarom niet beperkt door een eventuele werelderfgoedstatus. De werelderfgoedstatus brengt ook voor de omgeving geen extra regelgeving of beperkingen met zich mee. UNESCO levert geen formele beperkingen of belemmeringen op voor het project Des Beemsters.

De status van Werelderfgoed vormt wel de directe aanleiding voor de vorm waarin de waterberging wordt gerealiseerd. Namelijk aansluitend bij de historische verkavelingspatronen en duidelijk niet kiezen voor vlakvormige waterbergingen. De kopergravure met de weergave van het oorspronkelijke slotenpatroon is daarbij sturend geweest voor de planvorming.

Natuurbeschermingswet

De gebiedsbescherming is geregeld in de Natuurbeschermingswet. De Natuurbeschermingswet (1998) regelt de bescherming van gebieden die in het kader van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn beschermd moeten worden. Alleen binnen die gebieden is de wet van toepassing. Binnen het gebied de Beemster bevinden zich geen Beschermde Natuurmonumenten en/of Natura 2000-gebieden. De voorgenomen plannen hebben dan ook geen effect binnen het gebied op de instandhoudingdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden. De mogelijke uitstraling naar de belendende Natura 2000 gebieden (Wormer Jisperveld, Eilandspolder en Polder Zeevang) vormt een aandachtspunt (zie "Voortoets: Toetsing wet- en regelgeving van natuur", Grontmij, augustus 2010).

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. In de Flora- en faunawet zijn EU-richtlijnen voor de bescherming van soorten opgenomen (Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn) en het internationale CITES-verdrag voor de handel in bedreigde diersoorten.

De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten zijn in principe verboden. Daarnaast stelt de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn (erkenning van de intrinsieke waarde).

Parallel aan dit peilbesluit Beemster is de "voortoets: Toetsing wet- en regelgeving van natuur" uitgevoerd. Voor de ondersteunende maatregelen rondom individuele ontheffingen en rondom de maatregelen als beschreven in dit peilbesluit vormt de flora- en faunawet geen belemmering.

Overig beleid

Voor het overige beleid wordt verwezen naar bijlage 4

3.1.2 Vanuit plannen

plan "Des Beemsters"

Het plan "Des Beemsters" heeft tot doel de werelderfgoedstatus te vertalen naar concrete ontwikkelingen. Het plan "Des Beemsters" is in februari 2007 aangenomen door de gemeenteraad. Het plan bestaat uit 19 deelprojecten. Drie daarvan zijn direct relevant voor dit watergebiedsplan:

- ❖ Beemster kopergravure;
- ❖ Waterbeheer in de polder;
- ❖ Bescherming Unesco status.

Dit watergebiedsplan is een onderdeel van het project waterbeheer in de polder. De kopergravure geeft het cultuurhistorische slotenpatroon weer. Het streven is om bij nieuwe werken zoveel als mogelijk bij dat slotenpatroon aan te sluiten. Dat slotenpatroon en de daaraan gekoppelde verkeering vormt een belangrijk element in de Unesco status als werelderfgoed.

3.2 Belangen

De Beemster is een droogmakerij met een agrarische hoofdfunctie. Er zijn geen nevenfuncties in het agrarisch gebied. Het waterbeheer is gericht op die hoofdfunctie. De dorpskernen en de verspreide bebouwing stellen ook eisen aan het waterbeheer.

De droogmakerij als geheel (Wereld erfgoed status) en de Stelling van Amsterdam hebben ook een belang bij de inrichting van het waterbeheer.

Het waterbeheer in de droogmakerij heeft uitstralingseffecten naar de naastgelegen gebieden. Daarom kunnen voorgenomen peilveranderingen relevant zijn voor de naastgelegen gebieden. Dat kan specifiek gelden voor de verdrogingsgevoelige Natura 2000 gebieden (Wormer en Jisper veld, Eilandspolder en polder Zeevang).

3.2.1 Belang agrarische sector

De agrarische sector is gebaat bij een voldoende drooglegging van de percelen. Een goede drooglegging komt ten goede aan de vrijheid in gewaskeuze, in de gewasopbrengst en in de bewerkbaarheid van de gronden. Dan is een goede economische bedrijfsvoering mogelijk. In een voorafgaand gebiedsproces (zie bijlage 2) zijn door de agrariërs zelf de wensen geïnventariseerd voor de aanpassingen van de drooglegging.

3.2.2 Belang gemeente (o.a. bebouwing)

De gemeente heeft de zorgplicht voor een goede en veilige woonomgeving. Een voldoende drooglegging van woningen, gebouwen en andere voorzieningen is daarvoor nodig. Het is van belang dat de waterpeilen aansluiten bij de droogleggingwensen van de gemeente.

3.2.3 Belang provincie (provinciale wegen)

De provincie beheert enkele provinciale wegen in de Beemster. Zij heeft baat bij een voldoende drooglegging van de weg en bij voldoende stabiele berm.

3.2.4 Belang natuur (Natura 2000 gebieden)

De droogmakerij de Beemster wordt omgeven door veenweide polders. Enkele van die polders zijn aangewezen als Natura 2000 gebied (Wormer en Jisper veld en Eilandspolder). Sinds de aanleg van de droogmakerij treedt er wegzijging van water op vanuit de veenweide polders naar de droogmakerij. De wegzijging is sindsdien, door zowel de bodem en waterpeil daling van het veenweide gebied als de Beemster, ongeveer gelijk gebleven (zie figuur 2.2).

De Natura 2000 gebieden zijn gevoelig voor verdroging. Dat betreft niet de peilhandhaving maar de noodzaak tot het inlaten van gebiedsvreemd boezemwater. Het inlaten van gebiedsvreemd water is ongunstig voor de natuurwaarden. Het is dus gewenst dat het inlaten van gebiedsvreemd water zoveel mogelijk wordt beperkt.

Vanuit natuurbelang is het dus ongewenst dat de wegzijging toeneemt door toename van het drukverschil tussen de Natura 2000 gebieden en de Beemster (waterpeilverschil tussen Natura 2000 gebied en de Beemster).

3.2.5 Belang natuur (in de Beemster)

In de Beemster liggen 5 forten van de Stelling van Amsterdam. Van west naar oost zijn dat: Fort Spijkerboor, Fort Jisperweg, Fort Middenweg (alle drie in bezit van de Vereniging Natuurmonumenten), Fort Nekkerweg en Fort Benoorden Purmerend. De directe omgeving van deze forten zijn ecologisch waardevol. Het Fort Nekkerweg zit in de ecologische hoofdstructuur (EHS). Ook het mee ingepolderde weidevogel veengebied Kruisoord nabij Beets zit in de ecologische hoofdstructuur. Bij de forten en de EHS zijn duidelijke natuurbelangen aanwezig. Hier zijn peilveranderingen niet gewenst.

In de overige delen van de Beemster zijn geen bijzondere aan waterpeilen gebonden natuurwaarden aanwezig.

3.2.6 Belang Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Het hoogheemraadschap is verantwoordelijk voor de waterkwantiteit, de waterkwaliteit en de waterveiligheid (als dijkbeheerder). Ook is zij als wegbeheerder verantwoordelijk voor de goede staat van de lokale wegen in het landelijk gebied. Als beheerder van het watersysteem streeft ze naar robuuste goed onderhoudbare watersystemen.

Het hoogheemraadschap stelt waterpeilen in die passen bij de gebruiksfuncties van het gebied, zonder dat er maatschappelijk onaanvaardbare negatieve effecten zijn voor de omgeving. Voor het hoogheemraadschap is het van belang dat de in te stellen peilen in goed overleg tot stand komen en dat er voldoende maatschappelijk draagvlak voor is.

In het kader van het NBW is afgesproken om voor 2015 het watersysteem op orde te hebben. De vergroting van het NAP -5,0 meter peilgebied maakt het mogelijk om de kans op wateroverlast terug te brengen tot een aanvaardbare norm (afgesproken in NBW).

Als overheidsinstantie streeft het hoogheemraadschap naar het behalen van de doelen tegen de laagste maatschappelijke kosten. Als het dus mogelijk is om zowel invulling te geven aan de waterpeildoelstellingen als aan de NBW doelen met een gecombineerde set van maatregelen kan dat aantrekkelijk zijn.

4 Afwegingsproces

Voor een goede afweging is het nodig om de effecten in beeld te brengen. In paragraaf 4.1 worden de voorgenomen peilveranderingen beschreven. In paragraaf 4.2 wordt per belang ingegaan op de effecten van de peilverandering. Tenslotte wordt in paragraaf 4.3 de afweging gegeven.

4.1 Beschrijving van het plan

Situatie	Oppervlak laagste peilgebied
Het vigerende peilbesluit uit 1998	ca. 1850 ha
De huidige situatie (1 september 2010)	ca. 2100 ha
De verwachte toekomstige situatie	ca. 2450 ha

In bijlage 5.1 zijn de gewenste peilaanpassingsgebieden gegeven zoals die voortkomen uit het project Des Beemsters.

In totaal wordt ca. 600 ha toegevoegd aan het vigerende NAP -5,0 meter peilgebied uit 1998. Hiermee wordt het laagste peilgebied vergroot van ca. 1850 ha naar ca. 2450 ha. Het oppervlak van de gehele polder is ruim 7100 ha. Het oppervlak van het laagste peilgebied neemt toe van 26 % naar 34 %.

4.2 Beschouwing van de belangen

4.2.1 Agrarische belangen

De agrariërs in de Beemster zijn in de gelegenheid gesteld om hun wensen in te brengen. Dat heeft zich vertaald in de voorgestelde peilaanpassingen (zie bijlage 5.1). Daarmee wordt invulling gegeven aan de wens tot een grotere drooglegging, die tot een betere gewasopbrengst en betere bedrijfsvoering leidt. Daarmee wordt ook invulling gegeven aan het gaan voldoen aan de wateroverlastnorm vanuit het nationaal Bestuursakkoord water. Vanuit de agrarische sector werd aangegeven, dat het laagste peilgebied vaak last had van te grote peilstijgingen. Door de peilaanpassingen wordt dat verminderd.

Aan de wens van enkele agrariërs tot peilverlaging of een andere invulling is niet tegemoetgekomen vanwege:

- de lokaal aanwezige kwelsituatie langs de zuidwestrand van de Beemster. Verwacht wordt dat de kwel zal toenemen en dat daardoor de watergangen minder goed onderhoudbaar worden (opbarsten van slootbodems) en dat de toename van de kwel in deze hoek een negatief uitstralingseffect kan hebben op de naastgelegen Natura 2000 gebieden;
- de te dure ingrepen die nodig zijn om het betreffende perceel naar een lager peil te brengen (enkele percelen langs de westrand);
- de wens tot het meenemen van de kern Middenbeemster in de peilverlaging is niet meegenomen. Peilverlaging is vanwege funderingen, oeverbeschermingen en beleving van het water niet zonder meer mogelijk. Het probleem van de te snelle afvoer naar het NAP - 5,0 meter peilgebied wordt op een andere manier opgelost.
- de wens tot tussenpeilen is vanwege de na te streven robuustheid en de wens tot vergroting van het NAP -5,0 meter peilgebied niet meegenomen;
- de nabijgelegen bebouwingen. Vanwege de kans op zettingen worden geen peilverlagingen nabij bebouwingen uitgevoerd (tenzij nader onderzoek en/of aanvullende maatregelen dat mogelijk maken);

- de afstand tussen het NAP -5,0 meter peilgebied en het gebied waar peilverlaging gewenst is. Dat brengt ofwel teveel kosten met zich mee of het is in strijd met de wens van de tussenliggende percelen.

4.2.2 Gemeentelijke belangen

In de woonkernen en langs de woonlinten worden de peilen niet veranderd. Bovendien zijn er geen uitstralingseffecten te verwachten van de peilaanpassingen naar de kernen of woonlinten.

4.2.3 Provinciale belangen

Langs enkele provinciale wegen wordt het peil verlaagd. De verwachting is dat de draagkracht van de bodem daardoor niet nadelig wordt beïnvloed.

4.2.4 Belang natuur (Natura 2000 gebieden)

Aanpassing van peilen kan leiden tot veranderingen in de grondwaterstromingssituatie. De vraag is hoe groot die veranderingen zijn en hoe groot het effect is. In bijlage 3 wordt daar nader op ingegaan. Voor het beoordelen van de verandering is het zeer afhankelijk welk referentiekader wordt gebruikt. Dat kan de huidige situatie zijn of (de meer reële) veranderende situatie (met inbegrip van de autonome bodemdaling). Indien de peilaanpassing wordt vergeleken met de huidige situatie, dan zal de waterinlaatbehoefte in de Natura 2000 gebieden met een orde van ca. 0,3 tot 1% toenemen. Indien de peilaanpassing wordt vergeleken met inbegrip van de bodemdalingen van de Beemster en de Natura 2000 gebieden zal de waterinlaat behoefte gelijk blijven tot op termijn iets afnemen (drukverschil tussen Beemster en Natura 2000 gebieden neemt orde 1 mm per jaar af). Het effect op de grondwaterstanden is ook afhankelijk van het referentiekader dat wordt gehanteerd. Vergelijking met de huidige situatie leidt tot maximaal 1 tot 10 mm *(aan de rand met de Beemster maximaal 10 mm en vanaf ca. 100 m de veenweidepolder in maximaal 1 mm)* grondwaterstands daling in de Natura 2000 gebieden (zie bijlage 3). Indien bodemdaling en trends in peilaanpassingen worden meegenomen is er geen (relatieve) grondwaterstands daling.

4.2.5 Belang natuur (Stelling van Amsterdam)

De waterpeilen in of rondom de stellingen veranderen niet. Derhalve wordt het natuurbelang bij de stellingen ook niet geschaad.

4.2.6 Belang Hoogheemraadschap

Door de vergroting van het NAP -5,0 meter peilgebied kan het hoogheemraadschap op evenwichtige wijze invulling geven aan de belangen die ze vertegenwoordigd en kan ze haar verplichting tot nakoming van NBW invullen. Met het vergroten van het NAP -5,0 meter peilgebied ontstaat een robuuster en daardoor beter te beheren watersysteem. Daarin dragen ook 5 automatische stuwen bij. Het aantal onderbemalingen neemt af.

4.3 Afweging

Door het vergroten van het NAP-5,0 meter peilgebied wordt het volgende bereikt:

- Er wordt invulling gegeven aan de belangen van de agrarische gebruikers door een grotere drooglegging;
- Er wordt invulling gegeven aan het oplossen van de wateropgave van 10 hectare vanuit het Nationaal Bestuursakkoord Water;

- Er kan door de peilaanpassingen een robuuster afvoersysteem worden gemaakt;
- De peilaanpassing biedt de kans om het unieke rastervormige aan en afvoersysteem verder te vervolmaken (hoog aanvoer systeem langs wegen en lintbebouwingen, laag afvoersysteem tussen de 900*900 m² agrarische blokken). Onderzocht is of de peilaanpassing eventueel negatieve neveneffecten heeft. Daaruit wordt het volgende geconcludeerd:

Het plan past binnen de geldende beleidskaders;

Op de Natura 2000 gebieden heeft het geen aantoonbare verdrogingseffecten;

Op de bestaande bebouwing in de kernen en langs de wegen heeft het geen effect, omdat daar geen peilaanpassingen plaatsvinden. Op basis van de afweging tussen wat bereikt wordt en de effecten kunnen de deelgebieden die in bijlage 5.1 zijn aangegeven toegevoegd worden aan het NAP -5,0 meter peilgebied.

4.4 Andere aandachtspunten

4.4.1 Maatregel ter verbetering hoofdafvoerstructuur

In het projectplan (aanpassingswerken wateropgave "Des Beemsters", 30 augustus 2010) is ondermeer een maatregel benoemd die de hoofdafvoerstructuur voor de noordwesthoek van de Beemster verbetert. Door de verbeterde afvoer is er minder opstuwing in het bovenstroomse noordwestelijk deel van het watersysteem.

4.4.2 Risico's

Bij grootschalige plannen is het nagenoeg onvermijdelijk dat er op detailniveau toch nog enkele onverwachte zaken aan het licht komen. Door het intensieve overleg met de agrariërs en de gemeente wordt dat echter niet of nauwelijks verwacht.

4.5 Omschrijving

Voor het toevoegen van 600 ha gebied aan het NAP -5,0 meter peilgebied zijn er vooral op perceelniveau diverse werken nodig. Het gaat vooral om het verplaatsen van dammen en het verruimen van watergangen. Werkzaamheden op perceelniveau worden met individuele vergunningen geregeld. In de periode 2009 – 2011 zijn al veel vergunningen verleend en werken uitgevoerd.

Het peilbesluit treedt formeel in werking na vaststelling door CHI maar is uiteraard pas effectief als de werken zijn uitgevoerd. De overige werken worden in de periode 2011 tot 2012 in samenwerking met de perceeleigenaren / pachters uitgevoerd. De werken worden in de ontheffing of projectplan beschreven.

5 Peilbesluit

In tabel 5.1 zijn de huidige en de voorgestelde peilen weergegeven. De voorgestelde peilen zijn ook op de peilenkaart behorend bij het peilbesluit weergegeven.

Tabel 5.1: Vigerende peilen Beemster en nieuwe streefpeilen (peilen m t.o.v. NAP)

huidig peilgebied nummer	toekomstig peilgebied nummer	vigerend peil peilbesluit	gemeten peil hoogst laagst		peilen peilbesluit 2011	peilregime band breedte	opmerkingen
5400-1	5400-1	-5,00	-5,00	-5,15	-5,00	+/- 15cm	
5400-2	5400-2	-4,47	-4,48	-4,52	-4,50	+/- 10cm	
5400-3	5400-3	-4,55	-4,55	-4,58	-4,55	+/- 10cm	
5400-4	5400-4	-4,30	-3,96	-3,97	-4,00	+/- 10cm	
5400-5	5400-5	-4,37	-4,36	-	-4,37	+/- 10cm	
5400-6	5400-6	-2,30	-2,40	-2,40	-2,40	+/- 10cm	
5400-7	5400-7	-2,45	-2,57	-	-2,57	+/- 10cm	
5400-8	5400-8	-2,57	-2,64	-2,66	-2,65	+/- 10cm	
5400-9	5400-9	-2,99	-3,11	-	-3,05	+/- 10cm	
5400-10	5400-10	-2,96	-3,08	-	-3,10	+/- 10cm	
5400-11	5400-11	-3,06	-3,22	-	-3,00	+/- 10cm	
5400-12	5400-12	-2,31	-2,54	-2,51	-2,50	+/- 10cm	
5400-13	5400-13	-2,28	-2,27	-2,24	-2,28	+/- 10cm	
5400-14	5400-14	-2,09	-2,23	-2,28	-2,23	+/- 10cm	
5400-15	5400-15	-1,96	-2,07	-2,10	-2,11	+/- 10cm	
5400-16	5400-16	-3,05	-3,19	-	-3,15	+/- 10cm	
5400-17	5400-17	-3,28	-3,38	-3,39	-3,38	+/- 10cm	
5400-18	5400-18	-3,58	-3,61	-	-3,65	+/- 10cm	
5400-19	5400-19	-3,34	-2,79	-2,83	-2,90	+/- 10cm	
5400-20	5400-20	-2,59	-3,07	-3,08	-3,15	+/- 10cm	
5400-21	x	-3,57	-3,65	-4,03	-3,65	+/- 10cm	Peilgebied 21 samengevoegd met peilgebied 18
5400-22	x	-6,30					Peilgebied 22 vervalt is een onderbemaling
5400-23	5400-23	-4,73	-4,79	-4,85	-4,80	+/- 10cm	
5400-24	5400-24	-4,60	-4,60	-4,60	-4,60	+/- 10cm	
5400-25	5400-25	-4,42	-4,42	-4,49	-4,40	+/- 10cm	
5400-26	5400-26	-4,50	-4,60	-	-4,60	+/- 10cm	
5400-27	5400-27	-4,68	-4,69	-4,73	-4,68	+/- 10cm	
5400-28	5400-28	-4,66	-4,74	-4,73	-4,75	+/- 10cm	
5400-29	5400-29	-4,60	-4,62	-4,54	-4,60	+/- 10cm	
5400-30	5400-30	-4,62	-4,66	-4,72	-4,62	+/- 10cm	
5400-31	5400-31	-4,67	-4,63	-4,66	-4,67	+/- 10cm	
5400-32	5400-32	-4,58	-4,65	-4,69	-4,65	+/- 10cm	

huidig peilgebied nummer	toekomstig peilgebied nummer	vigerend peil peilbesluit	gemeten peil hoogst laagst		peilen peilbesluit 2011	peilregime band breedte	opmerkingen
5400-33	5400-33	-4,52	-4,48	-4,53	-4,52	+/- 10cm	
5400-33	5400-68	nieuw	-4,69	-4,69	-4,70	+/- 10cm	nieuw peilgebied
5400-34	5400-34	-4,69	-4,62	-4,70	-4,69	+/- 10cm	
5400-35	5400-35	-4,68	-4,69	-	-4,68	+/- 10cm	
5400-36	5400-36	-4,65	-4,63	-4,66	-4,65	+/- 10cm	
5400-36	5400-70	-4,65	-4,63	-4,66	-4,65	+/- 10cm	
5400-37	5400-37	-4,40	-4,43	-4,32	-4,40	+/- 10cm	
5400-38	5400-38	-4,50	-4,48	-4,53	-4,50	+/- 10cm	
5400-39	5400-39	-4,30	-4,42	-4,44	-4,40	+/- 10cm	
5400-40	5400-40	-4,50	-4,53	-4,58	-4,50	+/- 10cm	
5400-41	5400-41	-4,45	-4,50	-	-4,50	+/- 10cm	
5400-42	5400-42	-5,00	-5,12	-5,31	-4,65	+/- 10cm	
5400-43	5400-43	-4,62	-4,64	-4,66	-4,62	+/- 10cm	
5400-44	5400-44	-4,52	-4,51	-4,55	-4,52	+/- 10cm	
5400-45	5400-45	-2,90	-2,90	-	-2,90	+/- 10cm	
5400-46	5400-46	-4,60	-4,69	-	-4,65	+/- 10cm	
5400-47	5400-47	-4,70	-4,82	-4,85	-4,85	+/- 10cm	
5400-48	5400-48	-4,60	-4,60	-4,57	-4,60	+/- 10cm	
5400-48a	5400-21	-4,85	-4,83	-4,86	-4,85	+/- 10cm	nieuw peilgebied
5400-49	5400-49	-4,70	-4,80	-4,91	-4,90	+/- 10cm	
5400-49	5400-22	-4,90	-4,61	-4,68	-4,65	+/- 10cm	nieuw peilgebied
5400-50	5400-50	-4,40	-4,35	-	-4,40	+/- 10cm	
5400-51	5400-51	-4,55	-4,50	-4,59	-4,55	+/- 10cm	
5400-52	5400-52	-3,50	-	-	-3,25	+/- 10cm	
5400-53	5400-53	-4,80	-4,93	-4,95	-4,90	+/- 10cm	
5400-54	5400-54	-4,60	-4,60	-	-4,60	+/- 10cm	
5400-55	5400-55	-4,15	-4,47	-4,47	-4,47	+/- 10cm	
5400-55	5400-69	-4,15	-4,33	-4,33	-4,30	+/- 10cm	nieuw peilgebied
5400-56	5400-56	-3,75	-	-	-3,75	+/- 10cm	
5400-57	5400-57	-4,55	-4,58	-4,60	-4,60	+/- 10cm	
5400-58	5400-58	-4,25	-4,26	-4,29	-4,25	+/- 10cm	
5400-59	5400-59	-3,65	-3,63	-3,73	-3,65	+/- 15cm	
5400-60	5400-60	-3,75	-	-	-3,70	+/- 10cm	
5400-61	5400-61	-4,45	-4,51	-4,53	-4,50	+/- 10cm	
5400-62	5400-62	-4,25	-4,32	-4,39	-4,30	+/- 10cm	Peilgebied samengevoegd met vigerend peilgebied 5400-63 tot toekomstig peilgebied 5400-62
5400-63	5400-62	-4,27	-4,22	-4,29	-4,30	+/- 10cm	Peilgebied samengevoegd met vigerend peilgebied 5400-62 tot toekomstig peilgebied 5400-62
5400-64	5400-64	-4,10	-4,09	-4,10	-4,10	+/- 10cm	
5400-65	5400-65	-4,12	-4,08	-4,18	-4,12	+/- 10cm	

huidig peilgebied nummer	toekomstig peilgebied nummer	vigerend peil peilbesluit	gemeten peil hoogst laagst		peilen peilbesluit 2011	peilregime band breedte	opmerkingen
5400-66	5400-66	-4,48	-4,30	-4,30	-4,30	+/- 10cm	
5400-67	5400-67	-4,10	-4,13	-4,14	-4,10	+/- 10cm	
5400-01	5400-71	-5,00	-	-	-4,81	+/- 19cm	Nieuw peilgebied
5401-01	x	-1,15	-1,15				vervalt dit is boezemland

In bijlage 1 is de peilbesluitprocedure weergegeven. Dit watergebiedsplan is een toelichting op het peilbesluit. Het geeft de aanleiding en de onderbouwing.

5.1 Projectplan

Voor de realisatie van een aantal waterstaatkundige werken door het hoogheemraadschap is een apart projectplan "Projectplan aanpassingswerken wateropgave Des Beemsters" geschreven voor de eerste te nemen waterstaatkundige werken. Voor de nog uit te voeren waterstaatkundige maatregelen wordt gelijktijdig met het watergebiedsplan een tweede projectplan in procedure gebracht.

5.2 Legger, beheer en onderhoud

Op het moment dat de werken die nodig zijn om de peilaanpassingen te realiseren, zijn uitgevoerd, zal het hoogheemraadschap de gerealiseerde werken inmeten en optekenen op revisietekeningen. Vervolgens worden de maten en de functionele eisen in het beheerregister vastgelegd. Periodiek worden wijzigingen uit het beheerregister opgenomen in de legger. Hiervoor neemt het hoogheemraadschap een apart Leggerbesluit.

De werken die in het kader van dit watergebiedsplan worden gerealiseerd, worden na aanleg door de afdeling beheer watersystemen en wegen in beheer genomen. Hier start de beheerfase. Voor zover er leggerwijzigingen voortvloeien uit de werkzaamheden die worden uitgevoerd in het kader van het watergebiedsplan worden die wijzigingen opgenomen in een leggerbesluit dat gelijktijdig met het peilbesluit genomen wordt.

5.3 Nadeelcompensatie

Op basis van Waterwet artikel 5.4 is er een onderzoek verricht naar de nadelige gevolgen van dit project voor omwonenden en de mogelijkheden om die te beperken en/of te compenseren.

Er zijn geen nadelige gevolgen te verwachten. Er hoeven geen maatregelen te worden getroffen om nadelige gevolgen te beperken of compenseren. Burgers die toch als gevolg van dit project schade lijden, kunnen aanspraak maken op financiële compensatie. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft een Algemene Nadeelcompensatieregeling op basis waarvan beoordeeld wordt of schade financieel vergoed wordt. Degenen die als gevolg van dit watergebiedsplan schade lijdt kan op grond van artikel 7.14 Wtw een verzoek doen tot vergoeding.

Literatuurlijst

1. Alterra, Landelijk Grondgebruiksbestand Nederland (LGN5); Vervaardiging, nauwkeurigheid en gebruik, Wageningen, 2005
2. DLO-Staring Centrum, Bodemkaart van Nederland, Wageningen, 1994
3. DLO-Staring Centrum, Bodemkaart van Nederland; Toelichting bij de kaartbladen, Wageningen, 1995
4. Europese Gemeenschappen, Kaderrichtlijn water; Richtlijn 2000/60/EG, PB L 327, z.pl., 22 december 2000
5. Goes, Van der, Beschermde soorten in het beheergebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, z.pl., 2007
6. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Bescherming Wateroverlast Noorderkwartier, Alkmaar, 2004
7. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Waterbeheersplan 2010-2015; Van veilige dijken tot schoon water, Edam, 2009
8. Meetkundige Dienst, Actuele Hoogtekaart Nederland, z.pl., 2000
9. Meetkundige Dienst, Productspecificatie AHN 2000, z.pl., 2000
10. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Handboek Kaderrichtlijn water, z.pl., 2003
11. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Nationaal Bestuurakkoord Water (NBW), z.pl., 2002
12. Provincie Noord-Holland, Beleidsnota natuur en landschap; Deel nota Ecologische structuren en natuur- en landschapsbouw; Beleidsvisie ontwikkeling provinciale ecologische hoofdstructuur PEHS, Haarlem, 1993
13. Provincie Noord-Holland, Cultuurhistorische waardenkaart Noord-Holland, z.pl., 2002
14. Provincie Noord-Holland, Provinciaal Waterplan Noord-Holland 2010-2015; Beschermen, benutten, beleven en beheren, Haarlem, 2010
15. Provincie Noord-Holland, Verordening op de waterhuishouding en waterkeringen Noord-Holland
16. Rijkswaterstaat, Kaart verwachte bodemdaling 1964-2050, z.pl., 1996
17. STOWA, Waternood, z.pl., 2007
18. Vereniging voor landinrichting, Cultuurtechnisch Vademecum; Handboek voor inrichting en beheer van het landelijk gebied, Doetinchem, 2000
19. Wet op de waterhuishouding

Bijlagen

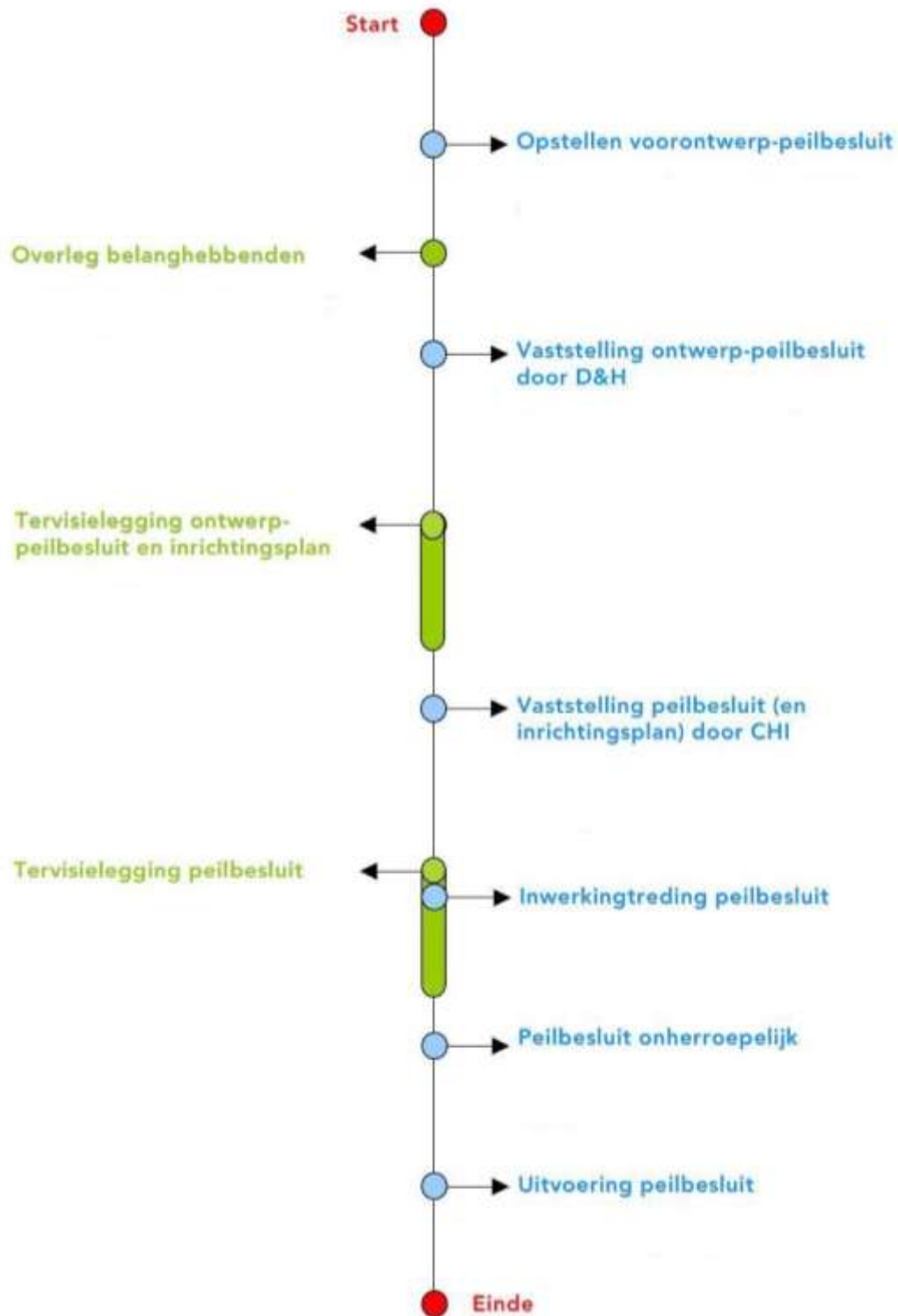
Bijlage 1	Peilbesluitprocedure	37
bijlage 2	Werkwijze, proces en communicatie	39
b 2.1.1	Werkwijze	39
b 2.1.2	GGOR-systematiek (algemene werkwijze)	39
b 2.1.3	Werkwijze Beemster	40
b 2.1.4	Resultaat vooroverleg	40
bijlage 3	Beschrijving van de effecten	41
b 3.1.1	Effect op kans op wateroverlast	41
b 3.1.2	Effect van verandering drooglegging op gewasopbrengst	41
b 3.1.3	Effect op grondwatersituatie in de omgeving	42
b 3.1.4	Effect op kwel in de Beemster	43
b 3.1.5	Effect op inlaatbehoefte Natura 2000 gebieden	44
b 3.1.6	Effect op grondwaterstanden in Natura 2000 gebieden	44
b 3.1.7	Effect op brakke kwel	47
b 3.1.8	Conclusie grondwater effecten	47
bijlage 4	Wetgeving en beleid	49
b 4.1.1	Wetgeving	49
b 4.2	Europees beleid	55
b 4.2.1	Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)	55
b 4.2.2	Vogel- en Habitatrichtlijn	56
b 4.2.3	Zwemwaterrichtlijn	56
b 4.2.4	Verdrag van Malta	56
b 4.3	Rijksbeleid	57
b 4.3.1	Nota ruimte	57
b 4.3.2	Nationaal Bestuursakkoord water (NBW en NBW actueel)	57
b 4.3.3	Nationaal waterplan	58
b 4.4	Provinciaalbeleid	58
b 4.4.1	Provinciaal Waterplan provincie Noord-Holland 2010-2015	58
b 4.4.2	Structuurvisie Noord-Holland	60
b 4.4.3	Provinciale ecologische hoofdstructuur	60
b 4.5	Beleid Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	60
b 4.5.1	Waterbeheersplan 2010-2015	60

b 4.5.2	Handleiding Watergebiedsplan	61
b 4.5.3	Samenwerken aan schoon water	61
b 4.5.4	Studie Bescherming Wateroverlast Noorderkwartier (BWN)	62
b 4.5.5	Beleidsregels peilontheffingen	62
b 4.6	Overig (lokaal) beleid	62
b 4.6.1	Bestemmingsplan gemeente	62
Bijlage 5 Themakaarten		65
5.1:	Peilgebieden vanuit project Des Beemsters.	65
5.2	Hoofdstructuur water aan- en afvoer	67
5.3	Cultuurhistorische waardenkaart	69
5.4	Geomorfologische kaart vlak open landschap	71
5.5	Indicatieve kaart archeologische waarden	73
5.6	Recreatieve waarden in de Beemster	75
5.7	Historisch grondgebruik	77
5.8	Huidig grondgebruik	77
5.9	Vigerende peilbesluitkaart	79
5.10	Drooglegging	81
5.11	Bodemkaart	83
5.12	Grondwatertrappen	85
5.12	Peilafwijkingen	87

Bijlage 1 Peilbesluitprocedure

bijlage 2   Werkwijze, proces en communicatie

b 2.1.1   Werkwijze

Bij het opstellen van het watergebiedsplan is gebruik gemaakt van een integrale gebiedsgerichte aanpak, zoals beschreven in het waterhuishoudingsplan van de provincie. Dit schrijft het gebruik de GGOR (Gewenst Grond- en Oppervlaktewaterregime) systematiek voor. In paragraaf b 2.1.2 is deze systematiek kort weergegeven.

b 2.1.2   GGOR-systematiek (algemene werkwijze)

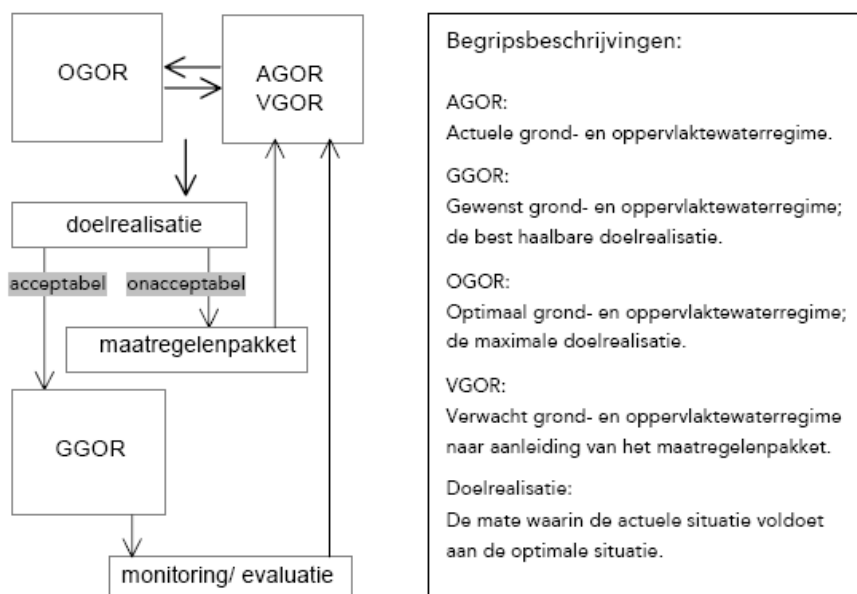
GGOR staat voor *gewenst grond- en oppervlaktewaterregime*, voortvloeiend uit een transparante, regionale afweging. Het is een systematiek om te komen tot een gewenste toestand van het watersysteem. Waarbij gewenst staat voor de keuze, die bestuurlijk onderschreven is.

In de bestuurlijke keuze is rekening gehouden met het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime door de grondgebruikers, passend binnen het rijks-, provinciaal, gemeentelijk en waterschapsbeleid. Om het GGOR af te leiden zet het waterschap de actuele situatie af tegen de meest optimale situatie. Zaken als de huidige (grond)waterstanden, het peilbeheer, het grondgebruik, voorkomende functies en bestemming komen hier aan de orde.

Uiteraard moet de actuele situatie zo dicht mogelijk bij de optimale situatie liggen. Daarmee zijn het grondgebruik en functies immers het meest gebaat. De mate waarin de actuele en optimale situatie overeenkomen wordt *doelrealisatie* genoemd.

Als blijkt dat de doelrealisatie niet acceptabel is zal in eerste instantie met het ontwikkelen van beheers- en inrichtingsmaatregelen worden geprobeerd de doelrealisaties alsnog aan de criteria te laten voldoen. Bij het selecteren van maatregelen vormen de kosten en de kosteneffectiviteit ervan belangrijke randvoorwaarden en ook deze kennen een belangrijke bestuurlijke component.

De geaccepteerde en bestuurlijk gekozen inrichting van een watersysteem wordt het *gewenste grond- en oppervlaktewaterregime* genoemd. Het proces om te komen tot de GGOR is in figuur b 1.1 schematisch weergegeven.

Figuur b 1.1: Schematische weergave van de GGOR werkwijze

b 2.1.3 Werkwijze Beemster

Voorafgaand aan het opstellen van dit watergebiedsplan is er in de periode 2008 / 2010 in samenhang met het gemeentelijke project "Waterbeheer in de polder" intensief overleg geweest met de agrarische sector en met de gemeente Beemster. Dat overleg heeft geleid tot de in bijlage 5.1 aangegeven wens tot aanpassing van het -5,0 m peilgebied (Deelgebieden met deelname aan project waterberging Des Beemsters). De tussenresultaten zijn gerapporteerd in het concept rapport "Waterhuishouding De Beemster, Grontmij, voorbereiding peilbesluit, december 2008".

Het conceptrapport is in zeer nauw overleg met de betrokken agrariërs tot stand gekomen. Via een informatieavond, een viertal werkbijeenkomsten en een aantal uitnodigingen met het verzoek om de wensen in te brengen is geïnventariseerd wat de behoeften zijn. Het project is begeleid door een projectteam met vertegenwoordigers vanuit de agrarische sector. Gedurende het proces zijn er een aantal nieuwsbrieven verspreid. Het hoogheemraadschap en de projectgroep Des Beemsters hebben doelbewust voor die werkwijze gekozen. De informatie plus de professionele kennis van het watersysteem is gebruikt om het concept rapport op te stellen.

Het conceptrapport is mede als basis gebruikt voor dit watergebiedsplan. Naast dit watergebiedsplan is een projectMER Peilbesluit Beemster opgesteld en een voortoets peilbesluit Beemster, toetsing wet- en regelgeving van natuur. In de plannen is aandacht besteed aan de eventuele negatieve neveneffecten. Daarbij is vooral ingegaan op de eventuele uitstralingseffecten naar de omgeving (Natura 2000 gebieden).

b 2.1.4 Resultaat vooroverleg

Het vooroverleg heeft geresulteerd in het conceptrapport "Waterhuishouding De Beemster, Grontmij, voorbereiding peilbesluit, december 2008". Dat rapport is als basis gebruikt voor de verdere overleggen, voor de verdere uitwerkingen en voor dit watergebiedsplan.

In de periode 2009 – 2011 zijn de deelgebieden in overleg met de agrariërs verder uitgewerkt.

bijlage 3 Beschrijving van de effecten

b 3.1.1 Effect op kans op wateroverlast

Het hoogheemraadschap heeft het effect van het groter worden van het lage peilgebied berekend. Door aansluiting van de deelgebieden bij het bemalen peilgebied, wordt de NBW wateropgave in de Beemster opgelost.

b 3.1.2 Effect van verandering drooglegging op gewasopbrengst

Indicatie

In deze paragraaf wordt eerst een **indicatie** gegeven van de verandering van de gewasopbrengst door een verandering in de drooglegging. Dit is gedaan voor de kleigrondsoort pMNn85 met grondwatertrap IV. Aangenomen is dat door de peilverandering zowel de ghg als de glg 20 cm dalen (tabel B3.1). Met behulp van de zogenaamde HELP tabellen in geautomatiseerde vorm (bron Alterra <http://help200x.alterra.nl/>) zijn de gewasopbrengst veranderingen berekend. Op basis van de inventarisatie is er voor ca. 600 ha behoefte aan peilverandering. Indien aangenomen wordt dat de verdeling in areaal volgens LGN 2004 representatief is voor die 600 ha, dan volgt het gewasopbrengst verschil zoals dat in tabel B3.2 is weergegeven. In het concept rapport "Waterhuishouding De Beemster, Grontmij, voorbereiding peilbesluit, december 2008" zijn de resultaten gedetailleerder weergegeven.

Tabel B3.1 Veronderstelde verandering glg en ghg

huidige situatie		toekomstige situatie			
grondsoort	gwtrap	ghg	glg	ghg	glg
pMNn85A	IV	50	110	70	130

Tabel B3.2 Effect op verandering gewasopbrengst

	opbrengst	areaal	areaal	verschil	verschil
	€/ha/jr	[%]	[ha]	[%]	€/jr
graan	1750	15%	96	3%	€ 5.024
aardappels	5000	10%	64	3%	€ 9.570
gras (z inzaai)	1000	70%	447	-2%	-€ 8.932
bollen	15000	5%	32	17%	€ 81.345
			638		€ 87.007

De berekende negatieve meerwaarde voor gras (ten gevolge van een toename van de droogteschade) wordt door de agrariërs niet herkend. Zij geven aan dat de bodemopbouw zo goed is en dat de capillaire opstijging voldoende is om grote droogteschade te voorkomen.

Waternood berekening

Met het modelinstrumentarium Waternood is nauwkeurig berekend hoe de theoretische gewasopbrengsten veranderen. Dat is gedaan op basis van de werkelijke peilverlagingen en op basis van 3 aannames van het gebruik van de gronden.. In tabel B3.3 is het resultaat samengevat. Om het te kunnen relateren aan investeringskosten is ook een toename voor een periode van 5 jaar opgenomen.

Tabel B3.3 Effect op verandering gewasopbrengst

Huidige gebruik	Toekomstige gebruik	Toename opbrengst	Toename voor periode van 5 jaar
4 jaar gras en 1 jaar bollen	4 jaar gras en 1 jaar bollen	€ 400.000,-	€ 2.000.000,-
5 jaar gras	4 jaar gras en 1 jaar bollen	€ 925.000,-	€ 4.500.000,-
	19 jaar gras en 1 jaar bollen		€ 1.000.000,-
20 jaar gras		€ 200.000,-	

De indicatieve berekening kan enigszins vergeleken worden met de situatie met 19 jaar gras en 1 jaar bollen (vergelijkbaar met 5% areaal). Het grootste overblijvende verschil tussen de indicatieve berekening en de Waternood berekening is de andere verandering in de glg en ghg. In de Waternood berekening is die nauwkeuriger meegenomen.

Uit de berekeningen blijkt dat peilverlaging vooral tot meerwaarde leidt als er meer 'dure' gewassen worden geteeld. Dat past overigens bij de door de agrariërs aangeven trend.

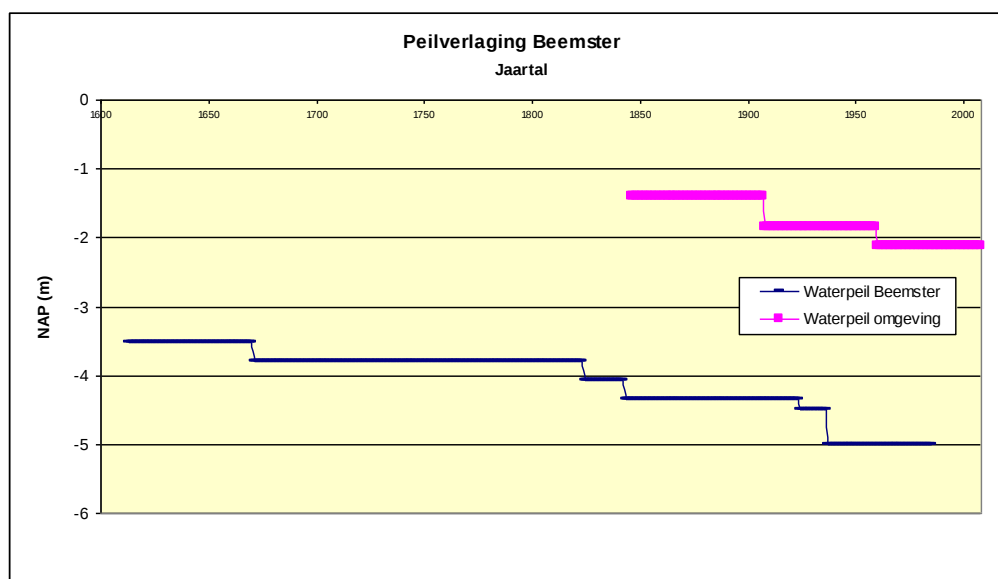
b 3.1.3 Effect op grondwatersituatie in de omgeving

Het huidige NAP -5,0 meter peilgebied is ca. 1850 ha groot (26% van 7113 ha = 1850 ha.). Indien alle wensen tot aansluiten bij het NAP -5,0 meter peilgebied ingevuld worden neemt de grootte van het peilgebied met ca. 600 ha toe. Dit kan vertaald worden naar een gemiddelde peilverlaging van de gehele Beemster met 5 cm.

Historische peilveranderingen

Het historische verloop van het laagste peil in de Beemster is in figuur B3.1 weergegeven. De peilen zijn waar mogelijk ontleend aan oude kaarten en soms ingeschat. In de figuur is ook het gemiddelde verloop van de waterpeilen in de veenweide gebieden in de omgeving weergegeven. Uit de grafiek blijkt dat zowel de peilen in de Beemster als in de omgeving dalen.

Sinds 1850 is het waterpeil in de omgeving ca. 60 cm. gedaald (4 mm/jaar) en het laagste peil in de Beemster ca. 65 cm. (4,3 mm/jaar).

Figuur B3.1 Historisch verloop van laagste peilen in de Beemster

In tabel B3.4 zijn de peilen van de polders in de omgeving van de Beemster weergegeven. Het peil vanuit het oorspronkelijke peilbesluit is weergegeven en het nu gehanteerde peil (laatste kolom). In de polder Zeevang en de polder Wormer, Jisp en Nek zitten diverse onderbemalingen. Het peilverloop daarvan is niet in beeld gebracht.

Tabel B3.4 peilbesluiten omgeving

gebied	Peil- besluit	Zomerpeil:	Winterpeil:	Zakkingsclausule	Huidige streefpeil 2010
Polder Zeevang	1994	NAP -2,23 m	NAP -2,28 m	4 cm / 10 jaar	NAP -2,32 m
Wormer, Jisp en Nek	1995	NAP -1,53 m	NAP -1,58 m	3 cm / 10 jaar	NAP -1,54 m NAP -1,57 m
Eilandspolder	1990	NAP -2,27 m ')	NAP -2,29 m	3 cm / 10 jaar	NAP -2,29 m

') met een bestuursbesluit is het zomerpeil opgeheven

In polder Zeevang is het peil de afgelopen decennia 6,5 cm gedaald, dat komt neer op 4 mm/jaar. In de polder Zeevang is gebruik gemaakt van de zakkingsclausule. Voor de Eilandspolder en Wormer, Jisp en Nek is dat niet gedaan.

In de polder Zeevang zal het peil ongeveer meegedaald zijn met het maaiveld. In de andere twee polders is het waterpeil ongeveer gelijk gebleven. Bij een dalend maaiveld zal dat betekenen dat de drooglegging is afgenomen en het gebied vernat.

Maaiveldddaling

De verwachte autonome maaiveldddaling van de Beemster in de periode tot 2050 is maximaal 5 cm. (maximaal 1 mm/jaar). In de omgeving van de Beemster wordt een grotere autonome maaiveldddaling verwacht. In de veenweide gebieden kan die 20 - 40 cm worden (= 5 - 10 mm/jaar). (bron: WB21)

Uit een historische analyse van de Beemster kan afgeleid worden dat het maaiveld van het moment van drooglegging in 1612 tot heden ca. 1,5 m. is gedaald. Dat betekent ca. 4 mm / jaar. Het is normaal dat de inklinking van kleigronden op de lange termijn afneemt. De prognose van ca. 1 mm/jaar is reëel. De waterpeilen in het omliggende veenweide gebied zijn de afgelopen eeuw ca. 3 mm/jaar gedaald. Die daling is ongeveer gelijk gehouden aan de bodemdaling. Verwacht wordt dat die daling ook de komende jaren doorzet, omdat veengronden geen afnemende bodemdaling hebben. Verwacht wordt dat de omgeving meer daalt dan de Beemster.

Referentiekader

Bij het beschrijven van de effecten is het van belang welke referentie als vergelijk gekozen wordt. Indien de maaiveldddaling van de omgeving wordt genegeerd ontstaat een ongunstiger vergelijking dan wanneer de daling van de omgeving wordt meegenomen.

Voor de vergelijking wordt eerst uitgegaan van de ongunstige situatie, waarbij wordt verondersteld dat de omgeving geen bodemdaling en waterpeildaling heeft.

b 3.1.4 Effect op kwel in de Beemster

De huidige kweldruk is ca. 1,5 m waterkolom en de gemiddelde kwelhoeveelheid is ca. 0,5 mm/etmaal. Door het vergroten van het NAP -5,0 meter peilgebied wordt de gemiddelde waterstand in de Beemster ca. 5 cm lager. Hierdoor neemt de kweldruk toe van 1,5 naar 1,55 m dit is 3%. De kwelhoeveelheid kan hierdoor met maximaal ca. 3% toenemen. Een toename van 3% is 0,015 mm/etmaal. Dat is 1 promille van de gemaalcapaciteit. Zoals uit tabel B3.4 is af te leiden

geldt bovenstaande voor de Eilandspolder en de polder Wormer, Jisp en Nek. Omdat het peil in de polder Zeevang ook vergelijkbaar daalt is daar (over de peilbesluit periode van 10 jaar) geen extra wegzijging te verwachten richting Beemster.

Het effect op de totale kwelhoeveelheid is verwaarloosbaar.

b 3.1.5 Effect op inlaatbehoefte Natura 2000 gebieden

Verdroging

De maaiveldhoogte in het Natura 2000-gebied Eilandspolder zit op NAP -1,8-2,5 meter. Het polderpeil bedraagt in het oostelijke deel NAP -2,29 meter, waarbij de meeste percelen een drooglegging van 20-30 cm hebben. De wijde omgeving van het Natura 2000-gebied bestaat uit lager gelegen polders en droogmakerijen. Het maaiveld in de Beemster, aan de oostzijde van Eilandspolder zit op NAP -3,2 -4,1 meter. De meeste van de aangrenzende polders en droogmakerijen zorgen voor wegzijging van water uit het Natura 2000-gebied. 's Zomers is de verdamping groter dan de neerslag. Om het polderpeil te handhaven, moet vrijwel permanent water worden ingelaten.

Sinds de aanleg van de droogmakerij treedt er wegzijging van water op vanuit de veenweide polders naar de droogmakerij. De wegzijging is sindsdien door zowel de daling van het veenweide gebied als de bodem van de Beemster ongeveer gelijk gebleven (zie figuur B3.1).

Aanvoer van oppervlaktewater naar het Natura 2000-gebied zorgt voor aanvoer van nutriënten (directe eutrofiëring) en sulfaat. Sulfaat leidt tot interne eutrofiëring in de onderwaterbodems, waardoor fosfaat wordt gemobiliseerd. De nutriënten en het sulfaat komen terecht in het aangevoerde oppervlaktewater door kwel in de polders en droogmakerijen en door bemesting. Een toename van 3% kwel kan grofweg vertaald worden naar een toename van de wegzijging van dezelfde orde van grootte. Als er dus 0,015 mm / etmaal meer wegzijging is, betekent dat op een warme zomerdag met een verdamping van 1 à 4 mm / etmaal + 0,5 tot 1 mm / etmaal wegzijging een maximale toename van de inlaatbehoefte van 0,3 tot 1 %.

Toename van inlaat moet als negatief worden beschouwd. De toename is echter beperkt waardoor geen significante negatieve effecten worden verwacht.

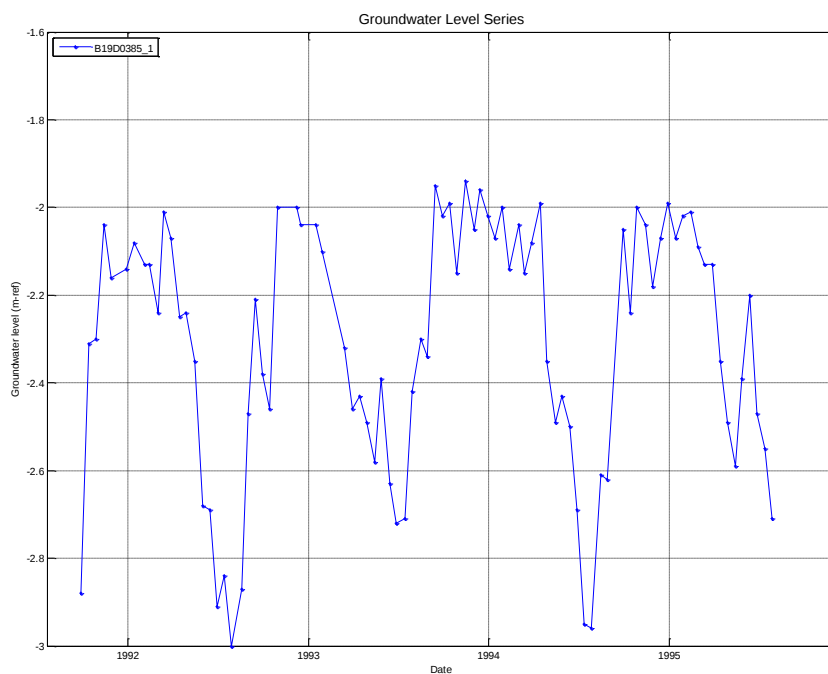
b 3.1.6 Effect op grondwaterstanden in Natura 2000 gebieden

Binnen de polder de Beemster wordt het peil verlaagd met gemiddeld 5 cm. Deze drukverlaging neemt met de diepte af. Wanneer wordt aangenomen dat deze verlaging wel over grotere diepte plaatsvindt (negatieve aanname), tot in het watervoerend pakket, daalt ook de stijghoogte buiten de polder. Het verschil tussen stijghoogte en oppervlaktewaterniveau neemt dan toe van circa 1,5 m tot circa 1,55 m, oftewel een toename van circa 3%. De huidige inzuigingssnelheid bedraagt aan de buitenrand van de polder circa 1 mm/d (zie figuur 2.15 in hoofdstuk 2). Deze is mede rechtevenredig afhankelijk van het drukverschil (dus circa 1,5 m). Bij een toename van het drukverschil van 3% neemt de wegzijging ook toe met 3%. Dit betekent een toename van de wegzijging van minder dan 0,03 mm/d. Wanneer de wegzijging toeneemt, daalt de grondwaterstand. De grondwaterstanddaling die wordt berekend (methode van Hooghoudt) is in de orde grootte van 1 tot 10 mm (*aan de rand met de Beemster maximaal 10 mm en vanaf ca. 100 m de veenweidepolder in maximaal 1 mm*). De natuurlijke grondwaterstandsschommelingen door neerslag en verdamping in de veenweide gebieden rondom de Beemster zijn ca. 0,6 tot 1 m. (zie figuur B3.2 a,b en c). De grondwaterstandsfluctuaties in peilbuis 385 kunnen voor 80% verklaard worden door de fluctuaties in neerslag en verdamping (zie figuur B3.2 d).

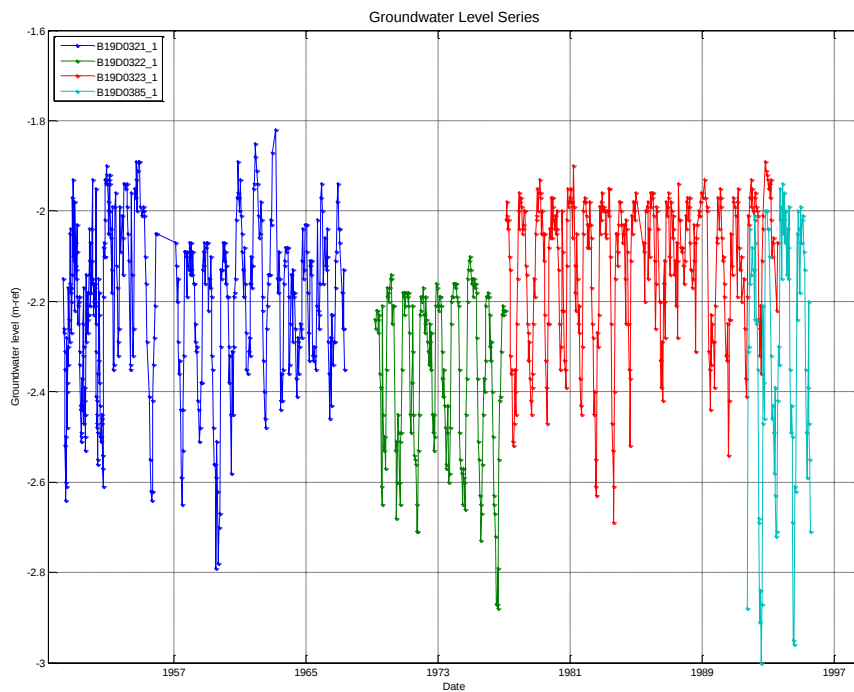
Gezien de geringe toename van de wegzijging en de geringe grondwaterstandsdaling bij een al negatieve aanname, worden geen significante effecten buiten de Beemster verwacht.

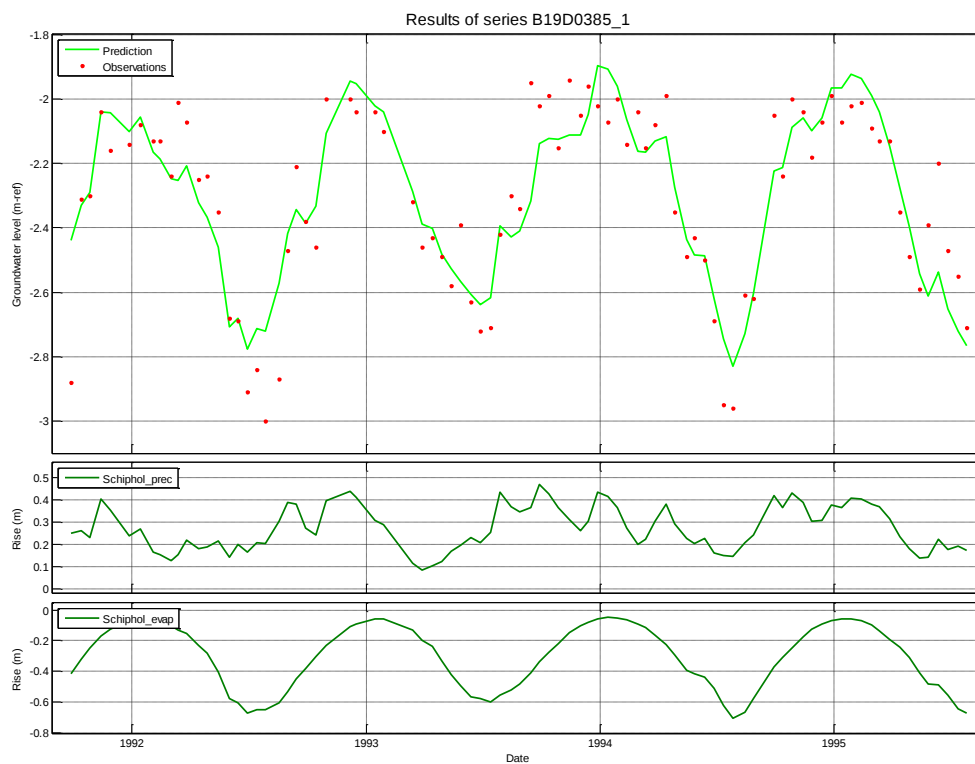
Figuur B3.2a: Locatie peilbuizen

Figuur B3.2b: Grondwaterstanden peilbuis 385. (oppervlaktewaterpeil NAP -2,29 meter, maaiveld ca. NAP -2,0 meter)

Figuur B3.2c: Grondwaterstanden peilbuizen 321, 322, 323 en 385

Figuur B3.2d: Correlatie grondwaterstand peilbuis 385 en neerslag en verdamping

Door het dalende maaiveld in de Eilandspolder en de polder Wormer, Jisp en Nek en het gelijkblijvende waterpeil vernat het gebied. Het maaiveld daalt enkele millimeters per jaar. Over de komende peilbesluit periode van 10 jaar voor de Beemster is het grondwaterstandsdalings effect maximaal 10 mm aan de rand en 1 mm verder het Natura 2000 gebied in. De maaiveld dalingen in het Natura 2000 gebied liggen naar verwachting in de orde van 5 tot 15 mm over een periode van 10 jaar. Netto is er dus geen verdrogingseffect te verwachten door grondwaterstandsveranderingen.

N.B. De indicatieve berekeningen zijn uitgevoerd voor een gemiddelde water peildaling van 5 cm voor de gehele polder de Beemster. Dat is berekend op basis van ruim 600 ha peilaanpassing.

b 3.1.7 Effect op brakke kwel

In het begin van de 17^e eeuw is de Beemster ingepolderd. Sindsdien bestaat er een hydrologisch potentiaalverschil (peilverschil) tussen de polder en de zee, waardoor (zout) grondwater richting de polder stroomt. Verschillende studies hebben aangetoond dat bij handhaving van de huidige situatie de hoeveelheid zoute kwel in de komende eeuw toeneemt (zie bijvoorbeeld G.H.P. Oude Essink, Density Dependent Groundwater Flow, Salt Water Intrusion and Heat Transport, Utrecht University, 2001). Die toename is autonoom en slechts beperkt afhankelijk van de klimaatverandering / zeespiegelstijging. Als gevolg van het toenemende chloridegehalte wordt de bruikbaarheid van het grondwater en als gevolg van kwel ook van oppervlaktewater op de zeer lange duur beperkt.

Door de nu voorgenomen oppervlaktewaterpeilverlagingen wordt het verschil in potentiaal iets groter, waardoor de hoeveelheid kwel iets toeneemt. De toename van het chloridegehalte zal hierdoor iets groter en sneller zijn.

De hier voorgenomen verlagingen van circa 5 cm zijn een extra verlaging bovenop het reeds bestaande potentiaalverschil van circa 5 m. De toename van de verlaging is hierdoor beperkt, waardoor ook de toename van de kwel beperkt zal zijn (orde enkele procenten groter en sneller). Wel dient te worden gerealiseerd dat toekomstige problemen kunnen worden verergerd. Tevens kunnen huidige peilverlagingen later moeilijk ongedaan worden gemaakt.

Het grondwater in de ondergrond van de Beemster is grotendeels zoet (bron: dino peilbuisregistraties). Ook het als brak gedefinieerde deel blijft in de ondiepe ondergrond tot ca. 10 m onder de 200 mg/l chloride. De toename van 3% kwel (maximum waarde) zal de komende decennia geen nadelige effecten hebben op het chloridegehalte van het oppervlaktewater.

b 3.1.8 Conclusie grondwater effecten

In de vorige paragrafen is gekeken naar de effecten op de grondwaterhuishouding. Daarbij is ook de verandering van het maaiveld en de waterpeilen in de omgeving meegenomen.

Voorspeld wordt dat zowel de kleibodem van de Beemster als de veenbodems van de omgeving nog zullen dalen. De dalingen van de afgelopen eeuwen zullen doorzetten. Verwacht mag worden dat de Beemster tot 2050 ca. 5 cm daalt en het omliggende veenweide gebied (Natura 2000 gebied) ca. 20 - 40 cm (bron: WB21). Het maaiveldhoogteverschil tussen Beemster en Natura 2000-gebieden wordt dus kleiner. Omdat in de polder Zeevang ook het waterpeil meedaalt (autonome ontwikkeling) zal de wegzijging naar de Beemster afnemen (gerekend over de periode tot 2050). Het peilbesluit heeft dus geen negatieve grondwater effecten richting polder Zeevang. In de Eilandspolder en polder Wormer, Jisp en Nek daalt wel het maaiveld maar niet het waterpeil. Dat leidt tot minder drooglegging van de polders. Dat betekent dat de polders op dit aspect

vernatten. Dat effect is groter dan het effect van de gemiddelde peildaling van 5 cm in de Beemster.

Het grondwatereffect dat overblijft, is de marginaal grotere inlaatbehoefte in de Eilandspolder en de polder Wormer, Jisp en Nek (maximaal 3% extra inlaatbehoefte ten opzichte van de huidige inlaatbehoefte) door de toename van het verhang tussen de Beemster en de bovengenoemde polders. Omdat de 3% een maximaal mogelijk effect is en omdat het effect verdwijnt in de jaarlijkse fluctuaties in inlaatbehoefte door de seizoensfluctuaties van neerslag en verdamping zal dit effect in de praktijk niet aantoonbaar zijn.

bijlage 4   Wetgeving en beleid

b 4.1.1   Wetgeving

b 4.1.1.1   Peilbesluit

Waterwet

In december 2009 is de nieuwe Waterwet vastgesteld. In de Waterwet is een bepaling opgenomen over de vaststelling van peilbesluiten. Een waterbeheerder is in daartoe aan te wijzen gevallen verplicht voor oppervlaktewater onder zijn beheer peilbesluiten vast te stellen. In een peilbesluit worden waterstanden en bandbreedten waarbinnen waterstanden kunnen variëren vastgesteld, die gedurende daarbij aangegeven perioden zoveel mogelijk worden gehandhaafd. De aanwijzing vindt plaats bij of krachtens provinciale verordening voor zover het regionale wateren betreft. Bij de verordening kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot het peilbesluit.

Waterverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

In de verordening staat voor welke gebieden een peilbesluit moet worden opgesteld. Daarnaast bestaat het CHI-voorstel, naast het bepaalde in het tweede lid van artikel 5.2 van de waterwet, uit het onderstaande:

- ❖ Het peilbesluit (tabel en kaart)
- ❖ Een toelichting waarin tenminste zijn opgenomen:
  - Een kaart met de begrenzing van het gebied waarbinnen de wateren gelegen zijn waarop het peilbesluit betrekking heeft;
  - de aan het besluit ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de verrichte onderzoeken;
  - een aanduiding van de veranderingen van de waterstanden ten opzichte van de bestaande situatie;
  - een aanduiding van de gevolgen van de te handhaven waterstanden voor de diverse belangen.

b 4.1.1.2   Legger

Waterwet

In de Waterwet staat dat de beheerder zorg draagt voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken (oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk) naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Onderdeel van de legger is een overzichtskaart, waarop de ligging van de waterstaatswerken en de daaraan grenzende beschermingszones staat aangegeven.

Waterschapswet

In de Waterschapswet staat dat de het algemeen bestuur de onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen in de legger vaststelt.

Vanuit de wetgeving worden dus twee kaders aangegeven voor de legger. Vanuit praktische overwegingen worden deze gecombineerd. Daarmee is voor elke waterloop en elk kunstwerk vastgelegd wie het onderhoud moet doen en wat het resultaat van dat onderhoud moet zijn.

b 4.1.1.3 Waterbeleid en regelgeving

Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water richt zich op de bescherming van water in alle wateren en stelt zich ten doel dat alle Europese wateren in het jaar 2015 een 'goede toestand' hebben bereikt en dat er binnen heel Europa duurzaam wordt omgegaan met water.

Dit project houdt rekening met de Kaderrichtlijn Water. Er wordt ten alle tijden duurzaam omgegaan met water. Er wordt vooral gekeken naar de eventuele uitstralingseffecten op de omliggende Natura 2000 gebieden.

Waterwet

Het hoogheemraadschap moet zeer regelmatig een waterstaatswerk aanpassen of aanleggen. Voorbeelden daarvan zijn de inrichting van een waterberging, herinrichting van waterlopen of de aanleg van een vistrap. Het hoogheemraadschap voert dit werk uit om te voldoen aan de doelen van de Waterwet. De uitvoering van dit watergebiedsplan levert een bijdrage aan het realiseren van het volgende doel uit de Waterwet:

- ❖ Voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste (waterkwantiteit: droge voeten en voldoende water);

De Waterwet eist dat de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk gebeurt volgens een door het hoogheemraadschap vast te stellen watergebiedsplan.

Er wordt met dit watergebiedsplan voornamelijk een bijdrage geleverd aan verbetering van de waterkwantiteit aspecten.

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan beschrijft het nationale waterbeleid. Daarnaast wordt ook het belang van het op orde brengen van het regionale watersysteem aangegeven. Het doel van het Nationaal waterplan is: Nederland, een veilige en leefbare delta, nu en in de toekomst.

Het project is in overeenstemming met, en levert een bijdrage aan het Nationaal Waterplan.

Nationaal bestuursakkoord Water

In 2002 zijn in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) met Rijk, Provincie, gemeentes en waterschappen afspraken gemaakt over de aanpak van wateroverlast, watertekort en waterkwaliteit voor de komende jaren. De partijen dienen te anticiperen op veranderende omstandigheden, zoals klimaatverandering, zeespiegelstijging, bodemdaling en toename van verhard oppervlak. In dit akkoord hebben Rijk, provincies, gemeentes en waterschappen zich gecommitteerd om de wateroverlast op te lossen. Het akkoord wordt de wateropgave genoemd en deze is erop gericht de watersystemen in 2015 op orde te hebben en daarna op orde te houden. Het landelijk beleid dat zich met deze materie bezig houdt wordt aangeduid als 'Waterbeheer van de 21e eeuw'.

In het NBW werden (werk)normen gepresenteerd waaraan watersystemen getoetst dienen te worden. De waterbeheerders staan vervolgens voor de taak om maatregelen te treffen om aan die normen te voldoen.

Een leidend principe in het op orde brengen en houden van de watersystemen vormt het principe van vasthouden – bergen - afvoeren. Beleid en maatregelen zijn erop gericht om problemen en knelpunten met wateroverlast op te lossen daar waar ze ontstaan, door in eerste instantie het water vast te houden en te bergen in het gebied waar het valt, voordat naburige watersystemen

extra worden belast door afvoer uit gebieden te vergroten. Parallel hieraan loopt het waterkwaliteitsprincipe van schoonhouden-scheiden-zuiveren. Door water vast te houden op plaatsen waar het in neerslag valt worden gebiedseigen milieus gecreëerd en wordt de biodiversiteit vergroot. Gebieden met gebiedseigen watertypen worden daardoor niet meer dan nodig met 'gebiedsvreemd' water vermengd.

Het watergebiedsplan is erop gericht om de afspraak ten aanzien van wateroverlast uit het Nationaal Bestuursakkoord Water na te komen. Door dit watergebiedsplan wordt namelijk ondersteuning geboden aan verruiming van het waterbergend vermogen in de polder.

Waterbeheer 21e eeuw (WB21)

De Commissie Waterbeheer 21^e eeuw (Commissie Tielrooij) bracht in augustus 2000 advies uit over het toekomstige waterbeleid in Nederland. De kerngedachte van de Commissie is dat water meer ruimte nodig heeft. De Unie van Waterschappen heeft haar visie gegeven op het advies van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw. De Unie van Waterschappen onderschrijft de hoofdprincipes van de commissie Waterbeheer 21^e eeuw.

De commissie concludeerde dat de problemen in het waterbeheer toenemen vanwege het veranderende klimaat en dat dit verregaande aanpassing van het watersysteem noodzakelijk maakt. De commissie heeft onderzocht welke maatregelen genomen kunnen worden om Nederland ook in de toekomst veilig en leefbaar te kunnen houden. Om perioden met extreem veel neerslag ook in de toekomst te kunnen doorstaan, moet een watersysteem over voldoende bergend vermogen beschikken in relatie tot de afvoercapaciteit vanuit dat watersysteem.

Met de nota Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21^e eeuw¹ wil het rijk een ander waterbeleid realiseren. Er moet geanticipeerd worden op een stijgende zeespiegel, een stijgende rivierafvoer, bodemdaling en een toename van de neerslag. Nieuwe ruimtelijke besluiten mogen de problematiek van veiligheid en wateroverlast niet ongemerkt vergroten. Bij nieuwe ruimtelijke besluiten moeten de gevolgen voor veiligheid en wateroverlast expliciet in beeld worden gebracht. De nota geeft twee drietrapsstrategieën als uitgangspunten. Voor waterkwantiteit bestaat die uit de trits vasthouden, bergen en afvoeren. Voor waterkwaliteit is die trits schoonhouden, scheiden en zuiveren.

Provinciaal waterplan 2006-2010 "Bewust omgaan met water"

Het Provinciaal Waterplan 2006-2010² omvat de uitgangspunten voor het waterbeleid van de provincie Noord-Holland en vormt voor de provincie het toetsingskader voor het waterbeleid van lagere overheden. Voor de waterschappen en gemeenten in Noord-Holland vormt het waterplan daarmee het beleidskader waarbinnen zij hun waterbeleid verder kunnen uitwerken. Waar nodig biedt het Waterplan de mogelijkheid aan waterschappen en gemeenten om af te wijken van de kaders uit het Waterplan. Voorwaarde is wel dat gemotiveerd wordt waarom wordt afgeweken en dat de provincie akkoord gaat met deze motivatie. Het Waterplan is een integraal plan en richt zich op zowel waterkwaliteit als waterkwantiteit en op grond en oppervlaktewater. Ook legt het waterplan nadrukkelijk dwarsverbanden met andere beleidsvelden zoals de ruimtelijke ordening (vastgelegd in het streekplannen) en het milieubeleid (vastgelegd in het milieubeleidsplan). Het waterplan biedt geen starre blauwdruk voor waterberging, maar beschrijft aan welke eisen het watersysteem moet voldoen om pieken in neerslaghoeveelheden op te kunnen vangen. Het Provinciaal Waterplan "Bewust omgaan met water" is opgevolgd door het nieuwe waterplan "Beschermen, Benutten, Beleven en Beheren". Het plan is 1 januari 2010 in werking getreden.

---

¹ Nota Anders omgaan met water. Waterbeleid in de 21e eeuw, ministerie van verkeer en waterstaat, 2004

² Provinciaal waterplan 2006-2010, Provincie Noord-Holland, 30 januari 2006.

In het ontwerp waterplan zijn de strategische waterdoelen van de provincie neergelegd. Tevens worden twee speerpunten voor de planperiode genoemd:

- ❖ aangrijpen van de zandige versterking van de Noordzeekust om de regio, ruimtelijk en economisch, te versterken.
- ❖ extra aandacht besteden aan de economische kant van het water.

Provinciaal Waterplan 2010-2015 'Beschermen, Benutten, Beleven en Beheren'

De beheerdoelen zijn in het Waterplan 2010-2015 van de provincie Noord-Holland als volgt geformuleerd:

- ❖ strategisch waterdoel: wij zorgen samen met gemeenten, waterschappen, Rijkswaterstaat en drinkwaterbedrijven voor schoon en voldoende water door een kosteneffectief en klimaatbestendig grond- en oppervlaktewatersysteem.
- ❖ Ruimtelijk waterbelang: voldoende ruimte voor grond- en drinkwaterbescherming en voldoende ruimte voor schoon en voldoende oppervlaktewater en waterberging.

Dit watergebiedsplan past binnen de door de provincie geformuleerde uitgangspunten.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Waterbeheersplan 3³ 'Heldere doelen, helder water'

Het hoogheemraadschap maakt een waterbeheersplan om aan te geven welke doelen het wil bereiken en hoe zij dat de komende jaren wil doen. Het Waterbeheersplan 2007-2009 'Heldere doelen, Helder water' (WBP3) is het integrale beleidskader van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en geeft richting aan het beleid van het hoogheemraadschap tot en met 2009.

De volgende thema's komen in het WBP3 aan de orde: het beheer van het watersysteem, de aanpak van lozingen (bronaanpak) en ruimte voor water nu en in de toekomst.

In het WBP3 worden voor het waterbeheer drie strategische doelen geformuleerd.

Het hoogheemraadschap beheert het water onder dagelijkse omstandigheden integraal, volgens de provinciale verordening en de vigerende wetgeving.

In 2009 voldoet de kwaliteit van het water in het gehele beheersgebied minimaal aan de waterkwaliteit van 2000, conform het provinciaal beleid (Provinciaal Waterplan).

In 2009 zijn voor circa 80 procent van de gebieden met een wateropgave, met de provincie Noord-Holland, de grondbezitters en gemeenten procesafspraken gemaakt. In 2009 zijn 87 stuwen verbreed, 155 slimme stuwen en 15.000 m³/uur extra bemaling gebouwd en is circa 300 hectare berging gerealiseerd.

Het project is in overeenstemming met de doelen van het Waterbeheersplan 3.

Waterbeheersplan 4⁴ 'Van veilige dijken tot schoon water'

Waterbeheersplan 2010-2015 'Van veilige dijken tot schoon water' heeft het Waterbeheersplan 3 per 1 januari 2010 vervangen.

Bijdrage aan doelen Waterbeheersplan 2010-2015 van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

De doelen van de Waterwet worden voor het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier nader uitgewerkt doormiddel van de doelen in het Waterbeheersplan. Hierbij vormen het Nationaal Waterplan, het daarop gebaseerde Nationaal Bestuursakkoord Water en het Waterplan 2010-2015 van de provincie Noord-Holland de kaders.

---

3 Waterbeheersplan 3, 2007-2009 'Heldere doelen, Helder water', Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, 2006

4 Ontwerp Waterbeheersplan 2010-2015 'Van veilige dijken tot schoon water', Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

In het plan wordt uiteengezet dat de missie van het hoogheemraadschap erop is gericht om ook de komende jaren, ondanks klimaat- en weerveranderingen, Noord-Holland boven het Noordzeekanaal veilig te houden tegen overstromingen en te zorgen voor droge voeten en schoon water.

Het kerndoel van het hoogheemraadschap is vierledig.

- ❖ Het op orde houden van het watersysteem en dit onder dagelijkse omstandigheden doelmatig en integraal beheren.
- ❖ De verontreiniging van het watersysteem door directe en indirecte lozingen voorkomen en/of beheersbaar houden.
- ❖ Het op orde houden van de primaire waterkeringen en overige waterkeringen met een veiligheidsfunctie en deze onder dagelijkse omstandigheden doelmatig beheren.
- ❖ Het in stand houden en ontwikkelen van een calamiteitenorganisatie die onder bijzondere omstandigheden onmiddellijk operationeel is en die de beschikking heeft over actuele calamiteitenbestrijdingsplannen voor veiligheid, wateroverlast en waterkwaliteit.

Het in het waterbeheerplan genoemde relevante themadoel is: In 2015 is het peilbeheer gericht op het in stand houden van de gewenste oppervlaktewater- en grondwaterregimes (GGOR) ten behoeve van de verschillende gebruiksfuncties voor het gebied.

De uitvoering van dit watergebiedsplan levert een bijdrage aan het realiseren van het themadoel. Het project is ook in overeenstemming met de andere doelen van het Waterbeheersplan 4.

Raamplan Bescherming Wateroverlast

Op 5 oktober 2005 verscheen het "Raamplan Bescherming Wateroverlast" van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. In dit raamplan is per polder op basis van een model uitgerekend in hoeverre het watersysteem voldoet aan de normen en wat de kans op wateroverlast is (de zogenaamde faalkans). Voor elke falende polder zijn in het raamplan vervolgens maatregelen opgenomen waarmee de betreffende polder op orde gebracht kan worden. De te treffen maatregelen kunnen bestaan uit technische maatregelen (het zal hier veelal gaan om het plaatsen van stuwen en soms vergroten van gemalen), maar ook ruimtelijke maatregelen, dat wil zeggen maatregelen waar extra open water moet worden aangelegd.

Uit het Raamplan Bescherming Wateroverlast Noorderkwartier blijkt dat het watersysteem van de Beemster niet voldoet aan de normen voor het voorkomen van wateroverlast. Naast technische maatregelen voor een betere benutting van de beschikbare waterberging, is in de Beemster extra waterbergend vermogen nodig.

In het raamplan wordt op basis van de kosten-batenanalyse die uitgevoerd werd in de BWN-studie een onderscheid gemaakt drie categorieën gebieden, kosteneffectieve gebieden waar de kosten en baten van maatregelen in evenwicht zijn, minder kosteneffectieve gebieden waar het hoogheemraadschap weliswaar een fors gedeelte van de kosten van maatregelen kan betalen maar altijd medefinanciering nodig is om tot realisatie van maatregelen te kunnen komen, en niet kosteneffectieve gebieden waar de kosten ver boven de waterhuishoudkundige baten liggen. Door in samenwerking met andere partijen projecten te realiseren en een meerwaarde te bereiken op terreinen van recreatie, natuur, landbouwkundige structuur, landschapsontwikkeling, cultuurhistorie, woningbouw of andere integrale doelen, kunnen subsidies worden gekregen en medefinancierende partners worden gevonden. De Beemster is in het raamplan aangeduid als niet kosteneffectief gebied.

b 4.1.1.4 Omgevingsbeleid en regelgeving

Unesco Werelderfgoed

De droogmakerij De Beemster is in 1999 aangemerkt als UNESCO werelderfgoed. UNESCO heeft de gemeente Beemster de taak gegeven om de identificatie, de bescherming, het behoud, het toegankelijk maken en het overdragen aan toekomstige generaties van het erfgoed te waarborgen. UNESCO kan echter geen eigen regels toevoegen aan het huidige beschermingsregime. De huidige activiteiten, inclusief het klein historisch medegebruik worden daarom niet beperkt door een eventuele werelderfgoedstatus. De werelderfgoedstatus brengt ook voor de omgeving geen extra regelgeving of beperkingen met zich mee. UNESCO levert geen beperkingen of belemmeringen op voor het project Des Beemsters.

Wet ruimtelijke ordening

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) is op 1 juli 2008 in werking getreden. De Wro regelt hoe ruimtelijke plannen tot stand komen en welke bestuurslaag voor welke ruimtelijke plannen verantwoordelijk is.

De Wro betekent geen beperking voor het project. Er vindt geen verandering van bestemmingen plaats en daarom is er geen projectbesluit nodig om het bestemmingsplan te veranderen.

Nota Ruimte

De visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland en belangrijkste bijbehorende doelstellingen zijn vastgelegd in de Nota Ruimte⁵. Dit ruimtelijke beleid spitst zich toe op inrichtingsvraagstukken tussen nu en 2020, met een doorkijk naar 2030. In de Nota Ruimte zijn de volgende vier belangrijke thema's omschreven:

- ❖ Versterken van de internationale concurrentiepositie.
- ❖ Het bevorderen van krachtige steden en een vitaal platteland.
- ❖ Het borgen en versterken van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden.
- ❖ Het borgen van de veiligheid.

Ook stelt de Nota Ruimte dat, waar mogelijk, ruimte voor water moet worden gevonden door een combinatie van waterbeheer met andere functies om bij te dragen aan vergroting van de ruimtelijke kwaliteit.

De borging van veiligheid tegen overstromingen en het voorkomen van wateroverlast en watertekorten wordt gezien als een regionale opgave waarbij de verantwoordelijkheid bij waterschappen en provincies ligt. De Nota Ruimte werkt dan ook door in de regelgeving en het beleid van provincie en waterschappen.

Met dit project wordt in eerste instantie ingezet op het borgen van veiligheid tegen overstromingen, voorkoming van wateroverlast en watertekorten en verbetering van water- en bodemkwaliteit. De Nota Ruimte vormt geen belemmering voor de waterberging Des Beemsters omdat er geen ruimte voor nodig is en er qua bestemmingen niets veranderd.

Natuurbeschermingswet

De gebiedsbescherming is geregeld in de Natuurbeschermingswet. De Natuurbeschermingswet (1998) regelt de bescherming van gebieden die in het kader van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn beschermd moeten worden. Alleen binnen die gebieden is de wet van toepassing.

---

⁵ 'Nota Ruimte', ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ, Den Haag, 17 januari 2006.

Binnen het gebied bevinden zich geen Beschermde Natuurmonumenten en/of Natura 2000-gebieden. De voorgenomen plannen zijn met een "projectMER peilbesluit Beemster" en "voortoets peilbesluit Beemster, toetsing wet- en regelgeving van natuur" nader beschouwd.

Ecologische hoofdstructuur

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft in 1990 de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geïntroduceerd. De EHS bestaat uit een netwerk van natuurgebieden. Het doel van de EHS is de instandhouding en ontwikkeling van deze natuurgebieden, om daarmee een groot aantal soorten en ecosystemen te laten voortbestaan.

Er liggen er twee kleine gebiedjes in de Beemster in de EHS. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten op de EHS (zie ook "voortoets peilbesluit Beemster, toetsing wet- en regelgeving van natuur").

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. In de Flora- en faunawet zijn EU-richtlijnen voor de bescherming van soorten opgenomen (Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn) en het internationale CITES-verdrag voor de handel in bedreigde diersoorten.

De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten zijn in principe verboden. Daarnaast stelt de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn (erkenning van de intrinsieke waarde).

In het kader van het peilbesluit Beemster is een natuurtoets uitgevoerd ("voortoets peilbesluit Beemster, toetsing wet- en regelgeving van natuur").

Voor de ondersteunende maatregelen rondom individuele ontheffingen en rondom de maatregelen als beschreven in dit watergebiedsplan vormt de flora- en faunawet geen belemmering.

Ontgrondingenverordening

Er is sprake van ontgroning als het maaiveld wordt verlaagd. Als men wil ontgronden dient men te beschikken over een ontgrondingenvergunning, tenzij er een vrijstelling geldt. In de provinciale ontgrondingenverordening staat aangegeven welke ontgrondingen van de vergunningplicht zijn vrijgesteld.

Binnen de kaders van dit project wordt er geen maaiveld verlaagd, een ontgrondingenvergunning is dus niet nodig. De ontgrondingenverordening vormt geen beperking of belemmeringen voor het project.

Wet bodembescherming

Voor het verbreden of opnieuw opleggen van sloten is de wet bodembescherming van belang. Nagegaan moet worden of er vervuilde grond aanwezig is.

Conclusie

Het aanpassen van de peilen past binnen de wet en regelgeving en de beleidskaders en geeft hier invulling aan.

b 4.2 Europees beleid

b 4.2.1 Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

In december 2000 is de Kaderrichtlijn Water van kracht geworden. De kaderrichtlijn is in 2005 in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De doelstelling van de Kaderrichtlijn Water is het

bereiken van een goede toestand van alle Europese wateren, zowel grondwater als oppervlaktewater. Deze goede toestand heeft zowel een chemische als ecologische component. Om de waterkwaliteit te verbeteren is er een aantal doelen opgesteld. Het hoofddoel is dat de ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater in 2015 verbeterd is ten opzichte van 2000 [lit. 7]. De ecologische verbetering heeft te maken met een beter leefmilieu voor planten en dieren. Daarnaast moet ook de concentratie van prioritaire stoffen in het oppervlaktewater voldoen aan de normen in 2015. Prioritaire stoffen zijn stoffen die een gevaar voor mens of milieu kunnen zijn wanneer ze in te hoge concentratie voorkomen. De chemische kwaliteit van het water heeft te maken met stoffen die van nature meestal niet in het water aanwezig zijn.

b 4.2.2 Vogel- en Habitatrichtlijn

De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin aangegeven wordt welke soorten en welke typen natuurgebieden (habitats) beschermd moeten worden door de lidstaten. De gebieden die vallen onder de beide richtlijnen moeten uitgroeien tot een Europees netwerk van natuurgebieden. Dit netwerk wordt Natura 2000 genoemd.

De uitvoeringsinstrumenten voor de Vogel- en Habitatrichtlijn in Nederland zijn de Natuurbeschermingswet (eigenlijk: Natuurbeschermingswet 1998, of kortweg Nb-wet) en Flora- en faunawet (Ff-wet). De Nb-wet is bestemd voor gebiedsbescherming, terwijl de Ff-wet de soortbeschermingsaspecten van de Nederlands natuur beschermt.

In en nabij Vogel- en Habitatrichtlijngebieden is alleen peilwijziging toegestaan als dit niet tot negatieve gevolgen voor deze gebieden leidt. Als in het watergebiedsplan peilwijzigingen worden voorgesteld in de nabijheid van Natura 2000-gebieden, dan wordt nader onderzoek naar de effecten voorgesteld. Daarnaast worden voor Natura 2000-gebieden gebiedsbeheersplannen opgesteld met hierin maatregelen. Deze maatregelen kunnen relevant zijn voor een peilbesluit. De pakketten moeten daarom nagelopen worden op het belang voor een peilbesluit in een bepaald peilbesluitgebied.

In de Flora- en Faunawet wordt de bescherming van soorten geregeld. Op de lijst van beschermde soorten staan alle in het wild levende zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën en een aantal vissen, libellen, vlinders en plantensoorten. Dit maakt de lijst zo breed dat bij alle aanpassingen en werkzaamheden in en om het watersysteem rekening moet worden gehouden met de Flora- en Faunawet (FF-toets).

b 4.2.3 Zwemwaterrichtlijn

Deze richtlijn 2006/7/EG is op 15 februari 2006 vastgesteld en op 24 maart 2006 in werking getreden. De oude richtlijn 76/160/EEG wordt 31 december 2014 ingetrokken. De richtlijn 2006/7/EG stelt onder andere bepalingen vast voor de controle en de indeling van de zwemwaterkwaliteit, het beheer van de zwemwaterkwaliteit en het verstrekken van informatie over zwemwaterkwaliteit aan het publiek.

De directe relatie met de peilbesluiten is in de meeste gevallen beperkt. Alleen als in het gebied waarvoor een peilbesluit wordt voorbereid een of meer zwemwateren aanwezig zijn is de richtlijn van belang.

b 4.2.4 Verdrag van Malta

In 1998 is door het rijk het Verdrag van Malta ondertekend, waarin de bescherming en het behoud van archeologische waarden wordt nagestreefd. Aantasting en vernietiging van archeologische waarden kunnen reden zijn tot het onthouden van goedkeuring aan een plan.

In "projectMER Peilbesluit Beemster" wordt aangegeven welke archeologische en cultuurhistorische waarden zijn gevonden binnen het peilbesluit gebied.

b 4.3 Rijksbeleid

b 4.3.1 Nota ruimte

Op 27 februari 2006 is de Nota ruimte formeel in werking getreden. In deze nota zijn de nooit officieel vastgestelde Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening en het Tweede Structuurschema Groene Ruimte opgenomen. Het ruimtelijke beleid in deze Nota spitst zich toe op inrichtingsvraagstukken tussen nu en 2020, met een doorkijk naar 2030.

Een aantal belangrijke elementen uit de Nota Ruimte die betrekking hebben op peilbesluiten zijn:

- ❖ Het waterbergend vermogen neemt per stroomgebied per saldo toe;
- ❖ Ruimtelijke besluiten en peilverlagingen leiden niet tot bodemdaling in gebieden met dikke veenpakketten;
- ❖ Het voorkomen van peilverlaging in beïnvloedingsgebieden van hydrologisch kwetsbare gebieden van de EHS voorkomen;
- ❖ Een drietrapsstrategie voor waterkwaliteit volgen, namelijk voorkomen van vervuiling, schone en vuile waterstromen gescheiden houden en tot slot het zuiveren van vuile waterstromen.

Waar mogelijk moet ruimte voor water worden gevonden door een combinatie van waterbeheer met andere functies om bij te dragen aan vergroting van de ruimtelijke kwaliteit. Water is één van de ordenende principes bij de bestemming, de inrichting en het beheer van de ruimte.

In de Nota Ruimte is een globale begrenzing van de EHS aangegeven. De precieze begrenzing wordt door de provincie vastgelegd.

Een aantal waardevolle gebieden en gebouwen is aangemerkt als nationaal landschap en/of opgenomen op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. De betreffende gebieden behoren tot de nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur.

Binnen het beheersgebied van het hoogheemraadschap zijn de Beemster en de Stelling van Amsterdam door UNESCO op Werelderfgoedlijst geplaatst. De benodigde bescherming en ontwikkeling van deze gebieden moeten worden geregeld in streek- en bestemmingsplannen. Voor deze gebieden gelden de door Nederland met de Unesco aangegane verplichtingen.

Nationale landschappen zijn gebieden met internationaal zeldzame en nationaal kenmerkende kwaliteiten op landschappelijk, cultuurhistorisch en natuurlijk gebied. Deze kwaliteiten moeten worden behouden, duurzaam beheerd en waar mogelijk versterkt. Binnen het beheergebied van het hoogheemraadschap komt het nationale landschap 'de Stelling van Amsterdam' voor. De Nota Ruimte stelt hieraan geen nadere eisen naast de uit de status van werelderfgoed voortvloeiende verplichtingen en verantwoordelijkheden. Speciale aandacht verdient wel de landbouw in veenweidegebieden. De grondgebonden landbouw is een belangrijke drager van dit internationaal gezien unieke cultuurlandschap. Het beleid voor de veenweidegebieden is in het algemeen gericht op handhaving of verhoging van de grondwaterstanden.

b 4.3.2 Nationaal Bestuursakkoord water (NBW en NBW actueel)

Door de klimaatveranderingen, zeespiegelstijging, bodemdaling en verstedelijking is het noodzakelijk gebleken het waterbeleid in Nederland anders aan te pakken. Deze nieuwe aanpak wordt gezocht in een integrale samenwerking tussen de verschillende overheden (Rijk, Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten). Twee jaar na de Startersovereenkomst Waterbeleid 21^e eeuw in 2001 is het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) een feit.

In de artikelen van het NBW is vooral de aandacht gevestigd op de waterkwantiteit. Dit staat in relatie met de verwachte klimaatsveranderingen en de daaruit voortvloeiende bergingsproblematiek. Verder wordt de aandacht gevestigd op het belang van de deelstroomgebiedsvisies en de daarmee samenhangende maatregelen in de regionale watersystemen.

In juni 2008 is het NBW actueel ondertekend door het Rijk, het IPO, de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het op orde brengen en houden van het watersysteem is de rode draad van het Nationaal Bestuursakkoord Water-Actueel. Ook waterkwaliteit maakt nu deel uit van het nationaal Bestuursakkoord Water. Bij het maken van beleidskeuzes gelden verschillende strategieën voor het omgaan met vraagstukken van waterkwantiteit en waterkwaliteit. Deze strategieën moeten niet dogmatisch worden gevolgd maar als voorkeursalternatief worden meegenomen in de planvorming. In het NBW is de afspraak gemaakt dat de waterschappen de komende jaren GGOR's gaan opstellen voor hun beheersgebied. Door realisering van het GGOR moet er een duurzaam ingericht watersysteem ontstaan, dat voldoende waarborg biedt om de toegekende functies te ondersteunen. Tijdens het GGOR-proces zal inzicht ontstaan op welke locaties en in welke mate de huidige grond- en oppervlaktewatersituatie niet optimaal is en in hoeverre het vast te stellen GGOR daarin verandering aanbrengt. In bijlage 2 en 3 is aangegeven hoe de GGOR-methode is toegepast bij het opstellen van dit watergebiedsplan.

b 4.3.3 Nationaal waterplan

Het Nationaal Waterplan is het rijksplan voor het waterbeleid. Het beschrijft de maatregelen die in de periode 2009-2015 genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden en de kansen die water biedt te benutten. Het Nationaal waterplan, dat ook structuurvisie is op grond van de Wet ruimtelijke ordening is in december 2009 vastgesteld.

Het Nationaal Waterplan geeft een eerste uitwerking van het Deltaprogramma, dat als doel heeft een duurzame waterveiligheid en zoetwatervoorziening te realiseren. Met het Deltaprogramma wordt een doelmatige, daadkrachtige en integrale aanpak van de grote wateropgaven voor Nederland in de komende decennia nagestreefd.

Het Hoogwaterbeschermingsprogramma en de programma's voor rivierversuiming, Ruimte voor de Rivier en de Maaswerken, worden met het Nationaal Waterplan met kracht voortgezet. Het in 2008 geactualiseerde Nationaal Bestuursakkoord Water wordt gebruikt om de watersystemen in 2015 op orde te krijgen, met name op het gebied van wateroverlast en watertekort. Voor de noodzakelijke verbetering van de waterkwaliteit worden in de planperiode stroomgebiedbeheersplannen voor Eems, Maas, Rijndelta en Schelde uitgevoerd. De stroomgebiedbeheersplannen zijn een bijlage van het Nationaal Waterplan.

b 4.4 Provinciaal beleid

b 4.4.1 Provinciaal Waterplan provincie Noord-Holland 2010-2015

Het actuele Provinciale Waterplan van Noord-Holland, getiteld 'Beschermen, benutten, beleven en beheren' is een waterplan dat geldig is voor de jaren 2010 tot en met 2015 en is vastgesteld door Provinciale Staten [lit. 14].

Van de waterschappen verwacht de provincie:

- ❖ Houden bij hun peilkeuze rekening met het beleid van derden en ook met het provinciaal beleid zoals verwoord in het Provinciaal Waterplan en de Structuurvisie.
- ❖ Het waterpeil moet de aanwezige belangen zo optimaal mogelijk faciliteren en een doelmatig waterbeheer tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten mogelijk maken.
- ❖ Brengen bij de analyse en afweging van het peilbesluit, waar relevant, knelpunten en kansen in beeld tussen de ruimtelijke ordening van functies en het watersysteem. Geconstateerde kansen en knelpunten worden actief onder de aandacht gebracht van de ruimtelijke ordenaar.

- ❖ De waterschappen beschikken voor hun hele beheergebied over actuele peilbesluiten en die sturen ze ons voordat ze worden vastgesteld. Peilafwijkingen (op- en onderbemalingen en hoogwaterzones) moeten worden voorkomen. Als er toch sprake is van peilafwijkingen zijn ze zoveel mogelijk vastgelegd in actuele vergunningen.
- ❖ Nemen in de toelichting op het peilbesluit een inventarisatie op van de bij de afweging betrokken belangen en beschrijven de manier waarop de belangenafweging tot stand is gekomen.
- ❖ Stellen jaarlijks een voortgangsrapportage op met daarin een vooruitblik op de planning van de peilbesluiten en een terugblik op het vergunnen van peilafwijkingen.
- ❖ Zorgen voor een evenwichtige en transparante afweging van belangen binnen de invloedssfeer van het peilbesluit volgens de GGOR-methodiek.*
- ❖ Streven naar een duurzaam behoud van de veenweidegebieden. Duurzaam behoud betekent het toepassen van een zorgvuldig afgewogen drooglegging om verdergaande maaiveldddaling te beperken en om agrarisch beheer mogelijk te houden.
- ❖ In peilbesluiten is vastgelegd waar, wanneer er welk waterpeil moet worden gehandhaafd. De ruimtelijke verankering van het op orde brengen van het watersysteem moet plaatsvinden in de bestemmingsplannen en de waterschapslegger.

In het provinciaal waterplan zijn de uitgangspunten en belangen waar de waterschappen rekening mee moeten houden bij de peilkeuze opgenomen. Van de waterschappen verwacht de provincie:

- ❖ Bij het faciliteren van functies en de daaruit volgende peilkeuze is het landgebruik volgens de provinciale structuurvisie richtinggevend. Verder is het feitelijke en legaal grondgebruik leidend voor de peilkeuze. Wanneer het bestemmingsplan onvoldoende duidelijkheid biedt moet het grondgebruik bepaald worden op basis van de LGN5-kaart. Voorwaarden zijn dat het grondgebruik legaal is en dus binnen het huidige bestemmingsplan past.
- ❖ Met het oog op veranderende klimaatomstandigheden wordt waar mogelijk en gewenst voor het voorraadbeheer flexibel peilbeheer toegepast. In de toelichting is, in voorkomende gevallen, onderbouwd waarom flexibel peilbeheer niet is toegepast.
- ❖ De bescherming van de waterkwaliteit (zoals het beperken van verzilting of de inlaat van water met een slechtere kwaliteit).
- ❖ Het streven naar grote aaneengesloten peilgebieden.
- ❖ De bescherming en waar mogelijk de versterking van aanwezige natuurwaarden en het voorkomen van verdroging van natuurgebieden. In gebieden die onderdeel zijn van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) maar die nog niet zijn verworven, wordt de drooglegging niet vergroot. In verworven natuurgebieden worden peilen ingesteld die zijn afgestemd op het voorkomende natuurdoeltype.
- ❖ De bescherming van cultuurhistorische waarden en archeologische vindplaatsen.
- ❖ Compensatie van de achteruitgang van natuur- of cultuurhistorische waarden als gevolg van een peilwijziging.
- ❖ De bescherming van de funderingen van gebouwen.
- ❖ Het bieden van rechtszekerheid aan belanghebbenden in geval van bestaande afspraken in een landinrichtingsproject.

- *GGOR – Gewenste grond en Oppervlaktewaterregime

De provincie beschouwd de GGOR-systematiek niet als doel op zich maar als een instrument. Met de GGOR-systematiek kan bij de uitwerking van waterhuishoudkundige maatregelen een transparante belangenafweging worden gemaakt tussen verschillende vormen van landgebruik. Voor alle peilbesluiten verwacht de provincie een minimale GGOR.

Aan de hand van het verschil tussen AGOR en OGOR moet de ernst van de situatie worden ingeschat. Vervolgens worden mogelijke maatregelen integraal afgewogen en wordt op bestuurlijk niveau een keuze gemaakt. Deze keuze bepaalt het GGOR.

b 4.4.2 Structuurvisie Noord-Holland

De structuurvisie van Noord-Holland heeft eind 2009 ter visie gelegen en zal in mei worden vastgesteld. In de structuurvisie staat het ruimtelijke beleid van de provincie Noord-Holland voor 2040. De structuurvisie geeft vanuit diverse invalshoeken het provinciaal beleid weer van de ruimtelijke inrichting van de provincie. Met het rijksbeleid, zoals dat vastligt in de Nota Ruimte en andere rijksnota's wordt rekening gehouden. De nieuwe Provinciale Structuurvisie omvat mede de ruimtelijke relevante onderdelen van het Provinciaal Milieubeleidsplan, het Provinciaal Waterplan en het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan.

Anders dan bij de 'oude' streekplannen, omschrijft de provincie in de structuurvisie de provinciale belangen. Bij elk van deze belangen kiest de provincie haar rol en inzet van bijbehorende instrumenten. De provinciale structuurvisie is zelfbindend en heeft dus geen doorwerking naar andere overheidsorganen.

b 4.4.3 Provinciale ecologische hoofdstructuur

De provinciale ecologische hoofdstructuur, (P)EHS is in belangrijke mate georiënteerd op de ecologische hoofdstructuur van het (rijks) Natuurbeleidsplan. In de beleidsvisie van de provincie is de EHS verder uitgewerkt.

Sinds 2008 werkt de provincie Noord-Holland aan de 'herijking' van de EHS. Het doel van deze herijking is een ecologisch betere, financieel haalbare en sneller realiseerbare EHS te bereiken. De herijking betreft 2,5% van alle EHS hectares. Met de herijking wordt kritisch gekeken naar de huidige begrenzing van de EHS. Gebieden worden uit de EHS worden gehaald (ontgrensd), bijvoorbeeld omdat de ecologische waarde niet groot genoeg is. Ook worden nieuwe gebieden aan de EHS worden toegevoegd (begrensd), omdat hier ecologische kansen liggen.

b 4.5 Beleid Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

b 4.5.1 Waterbeheersplan 2010-2015

Het Waterbeheersplan 2010-2015 van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is getiteld 'Van veilige dijken tot schoon water'. In dit plan beschrijft het hoogheemraadschap de doelstellingen voor de periode 2010-2015 voor de drie kerntaken: veiligheid tegen overstromingen, droge voeten en schoon water.

De volgende punten zijn van belang bij het opstellen van de peilbesluiten:

Het waterbeheer is gericht op het faciliteren van de gebruiksfuncties die in het gebied aanwezig zijn. Aan die facilitering is een grens gesteld. Alles kan nu eenmaal niet altijd overal. De grens wordt bereikt wanneer de eisen van de functie ver afstaan van de omstandigheden die van nature in het gebied aanwezig zijn, of wanneer een combinatie van functies problemen oplevert.

De uniformiteit bij het opstellen van nieuwe peilbesluiten is gewaarborgd dankzij het Kader Integrale Peilbesluiten.

Waar mogelijk wordt dynamisch peilbeheer wordt ingevoerd. Dit houdt in dat er (min of meer) continu wordt geanticipeerd op de actuele weersomstandigheden en de weersverwachting. Het is vooral bedoeld om de beschikbare berging in het systeem te maximaliseren bij voorspelde natte periodes.

In natuurgebieden of gebieden waar een natuurlijk verloop van het peil gewenst is, wordt flexibel peilbeheer ingevoerd. Doel is een meer natuurlijke peilfluctuatie en verbeteren van de waterkwaliteit door de inlaat van (gebiedsvreemd) water te verminderen.

In veenweidegebieden wordt waar mogelijk het principe 'functie volgt peil' toegepast. Dit is een uitwerking van het WB21-principe 'water is sturend voor de ruimtelijke ordening'.

De waterkwaliteit kan verbeteren door bij het peilbeheer rekening te houden met een aantal randvoorwaarden. Om bij een te laag peilniveau van het oppervlaktewater de toenemende (nadelige) invloed van de waterbodem te beperken, hanteert het hoogheemraadschap de vuistregel om voor alle watergangen voor respectievelijk diepte en breedte een verhouding van 1:10 aan te houden. Bij sloten kleiner dan 5 meter wordt, waar mogelijk, gestreefd naar een minimum diepte van 50 cm. Daarnaast wil het hoogheemraadschap schoksgewijze veranderingen in waterkwaliteit en -kwantiteit voorkomen.

Voor de waterlichamen zijn volgens de KRW-methodiek doelstellingen geformuleerd. Omdat de KRW voor alle wateren geldt, gelden deze doelstellingen ook voor de overige wateren.

Uitgangspunten zijn hierbij dat de waterkwaliteit niet mag verslechteren ten opzichte van peiljaar 2009, beheer en inrichting worden afgestemd op het halen van de doelen en er vindt geen afwenteling plaats.

Voor de polders is het gewenste beschermingsniveau tegen wateroverlast vast gesteld (onder andere op basis van het Nationaal Bestuursakkoord Water). Om het systeem op orde te krijgen en te houden, is het van belang dat niet opnieuw een achterstand wordt opgelopen. Binnen zijn bevoegdheid zorgt het hoogheemraadschap ervoor dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen het bestaande beschermingsniveau behouden blijft.

b 4.5.2 Handleiding Watergebiedsplan

In het Waterbeheerplan 2010-2015 is aangegeven dat de uniformiteit bij het opstellen van nieuwe peilbesluiten is gewaarborgd dankzij het Kader Integrale Peilbesluiten (2004). Aangezien dit kader inmiddels is verouderd, is er in 2010 gewerkt aan een update. Deze update in de vorm van de Handleiding Peilbesluiten vervangt het Kader Integrale Peilbesluiten, maar zal niet worden vastgesteld door het bestuur. Belangrijke beslissingen worden in het vervolg in een los bestuursvoorstel behandeld, zodat de handleiding ook tussentijds geactualiseerd kan worden.

b 4.5.3 Samenwerken aan schoon water

Samen werken aan schoon water, Maatregelenpakket 2009-2015 voor de Kaderrichtlijn Water [lit. 10] is het nieuwe gebiedsplan voor de oppervlaktewaterkwaliteit in het beheergebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De aanleiding voor dit gebiedsplan is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW).

Dit plan omvat het complete pakket aan maatregelen voor alle wateren in het gebied. Van de maatregelen wordt een deel opgegeven aan de Europese Unie in het KRW

Stroomgebiedsbeheerplan voor Rijn-Delta en vormt hiermee de resultaatverplichting voor 2015. De overige maatregelen worden gezien als een regionale inspanning, die worden verankerd in het regionale beleid. De relatie met een peilbesluit is tweeledig:

1. Maatregelen uit het pakket kunnen van invloed zijn op een peilbesluit.
2. Tijdens het opstellen van een peilbesluit kunnen aanvullende kansen worden gezien voor het verbeteren van de waterkwaliteit.

Het opstellen van een peilbesluit kan zowel tot kansen als bedreigingen voor de waterkwaliteit leiden. Kansen zijn bijvoorbeeld flexibel peilbeheer, samenvoegen van peilgebieden (minder

barrières voor vis), verplaatsing van waterinlaten, etc. Bedreigingen kunnen zijn toename van nutriëntenrijke en brakke kwel door peilverlagingen en inlaten van gebiedsvreemd water.

b 4.5.4 Studie Bescherming Wateroverlast Noorderkwartier (BWN)

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de provincie Noord-Holland hebben initiatief genomen tot de studie 'Bescherming Wateroverlast Noorderkwartier' (BWN), ook wel aangeduid als de 'faalkansenstudie' (2001-2004). Het doel van de BWN-studie is om het inzicht in de bescherming tegen wateroverlast in het gebied Hollands Noorderkwartier te vergroten en een maatregelenpakket samen te stellen om de bescherming tegen wateroverlast te verbeteren. Voor deze studie is het functioneren van het watersysteem met een model geanalyseerd. Op deze wijze is een gebiedsdekkend beeld verkregen van de risico's van wateroverlast in de huidige en de toekomstige situatie. Bij deze toetsing van het regionale watersysteem is rekening gehouden met de afspraken die zijn gemaakt in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). Het bestuur van het hoogheemraadschap heeft vervolgens in april 2004 besloten om de afspraken in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) verder uit te werken voor het eigen beheersgebied en een concreet en taakstellen raamplan te maken (Raamplan bescherming tegen wateroverlast, 2005). In het raamplan is een overzicht gegeven van de gebieden die, in verband met (toekomstige) wateroverlast, moeten worden aangepakt. Ook is inzicht gegeven in mogelijk maatregelenpakketten, oplossingsrichtingen en kosten die deze met zich meebrengen.

b 4.5.5 Beleidsregels peilontheffingen

In 2009 zijn de 'Beleidsregels peilontheffingen' vastgesteld. Het doel van dit beleidsdocument is het geven van duidelijke beleidsregels voor het toetsen van een vergunningsaanvraag van een peilafwijking. Bij het verlenen van een vergunning is er sprake van het recht om het peil af te laten wijken van het peilbesluit. Van een plicht is echter geen sprake. In de situatie dat HHNK beoordeelt dat het belang zo groot is dat een verplichting van het gevoerde peil noodzakelijk is, wordt dit vastgelegd in een partiële herziening van het peilbesluit in plaats van in een vergunning. Voor de te continueren peilafwijkingen en de nieuwe aanvragen peilafwijkingen worden de beleidsregels peilafwijkingen zoals vastgesteld in 2009 van toepassing verklaard. De duur van een vergunning voor het hebben van een peilafwijking is gekoppeld aan de geldigheidsduur van het peilbesluit. Op het moment dat een nieuw peilbesluit is vastgesteld worden de bestaande peilafwijkingen opnieuw beoordeeld en waar nodig vergund. In de Beemster bevinden zich 21 peilafwijkingen waarvan er 5 opgeheven kunnen worden als gevolg van de uitvoering van het plan Des Beemsters (bijlage 5.1) de overige zullen opnieuw worden beoordeeld.

b 4.6 Overig (lokaal) beleid

b 4.6.1 Bestemmingsplan gemeente

b 4.6.1.1 Voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied 2011

De raadscommissie van Beemster heeft op 23 maart 2011 het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied 2011 vrijgegeven voor inspraak en overleg. Dit plan vervangt het bestemmingsplan Landelijk Gebied 1994. In april/mei 2011 wordt het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied 2011 ter inzage gelegd. Naar verwachting wordt het plan in het najaar voor definitieve besluitvorming aan de raad aangeboden. Het streven van het college van burgemeester en wethouders is om in december 2011 naast het bestemmingsplan, ook de omgevingsnota en de structuurvisie vastgesteld te hebben. Na jaren van intensief onderzoek en aanpassing is dit voor Beemster een belangrijk moment. Aanleiding voor de ontwikkeling van het bestemmingsplan

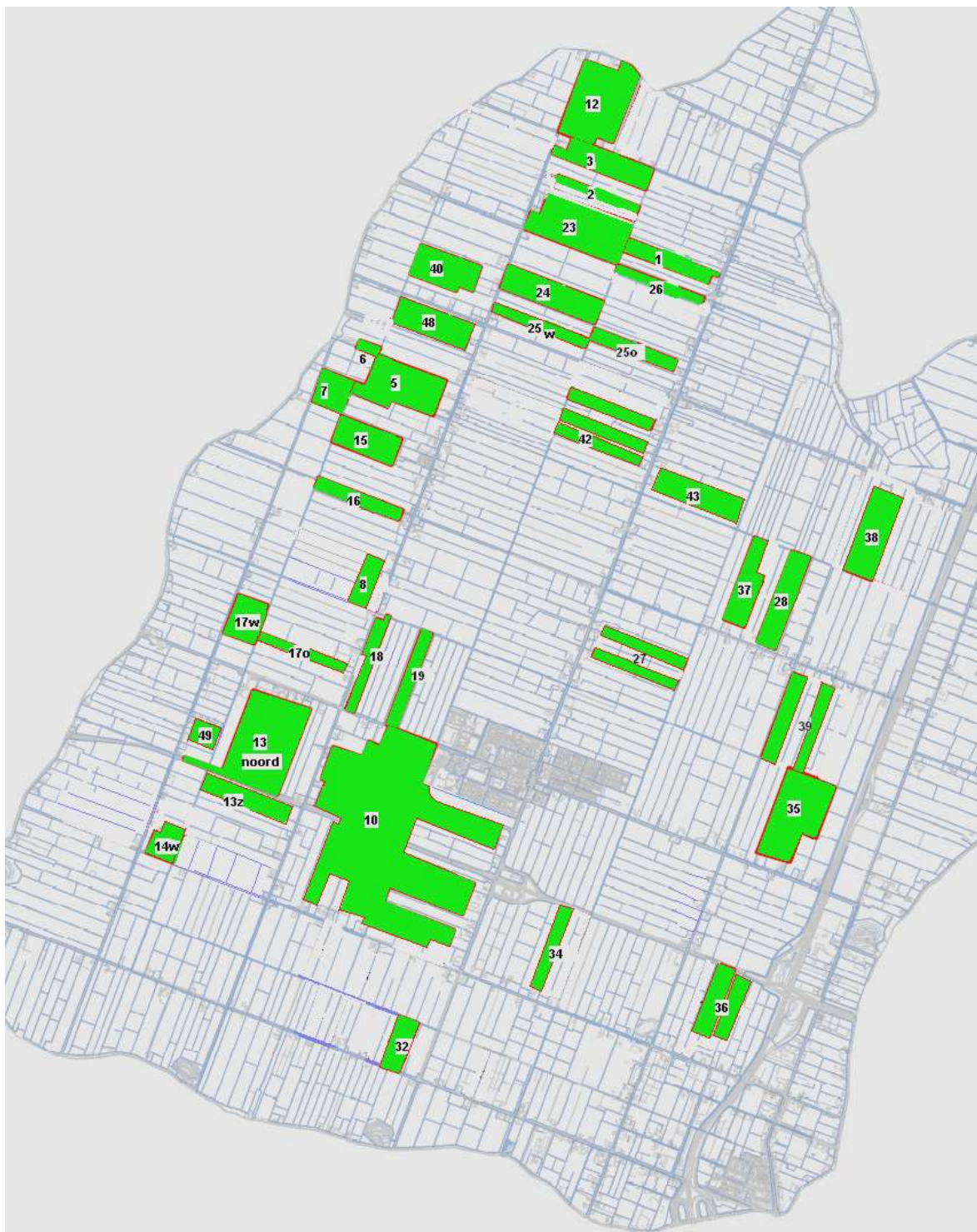
buitengebied is dat de gemeentelijke visie op de landelijke omgeving verandert. Aan het behoud van droogmakerij De Beemster als cultuurhistorisch erfgoed geeft de gemeente hoge prioriteit. De gemeente Beemster heeft een ontwikkelingsvisie opgesteld op basis van de eigen kernkwaliteiten en eigen identiteit. Met deze visie wordt telkens een afweging gemaakt tussen cultuurhistorische kwaliteiten en de ambitie en ontwikkelingen in het werelderfgoed. Met het project Des Beemsters wordt gezorgd voor een vertaling van de ontwikkelingsvisie naar concrete ruimtelijke uitgangspunten waarna de resultaten hiervan opgenomen worden in het bestemmingsplan, omgevingsnota en structuurvisie. Ook de veroudering van een aantal punten in het oorspronkelijke bestemmingsplan Landelijk Gebied 1994 was aanleiding voor vernieuwing. Nieuwe beleidsthema's als bijvoorbeeld vrijkomende agrarische bebouwing en milieu zijn inmiddels ook in wet- en regelgeving verankerd en hebben consequenties voor het bestemmingsplan voor het buitengebied van Beemster. Het Des Beemsters project Beemster-erf is al in de uitwerking van het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied 2011 opgenomen. De zogenaamde Kopergravure, een zeer gedetailleerde kaart van Droogmakerij De Beemster uit 1643/1644, gaat als basis gelden voor de bescherming van de ruimtelijke structuur en ordening in De Beemster. Het gebied Nekkerzoom blijft vooralsnog als conserverend onderdeel in het bestemmingsplan Buitengebied opgenomen. Later dit jaar volgt een nadere uitwerking van de visie Nekkerzoom. Het Bestemmingsplan Buitengebied 2011 zal naar verwachting eind van dit jaar via de raadscommissie aan de gemeenteraad ter vaststelling worden aangeboden samen met de structuurvisie en de omgevingsnota.

Bijlage 5 Themakaarten

5.1: Peilgebieden vanuit project Des Beemsters.

Gemaal Inlaat

Bestaande laagwatersysteem

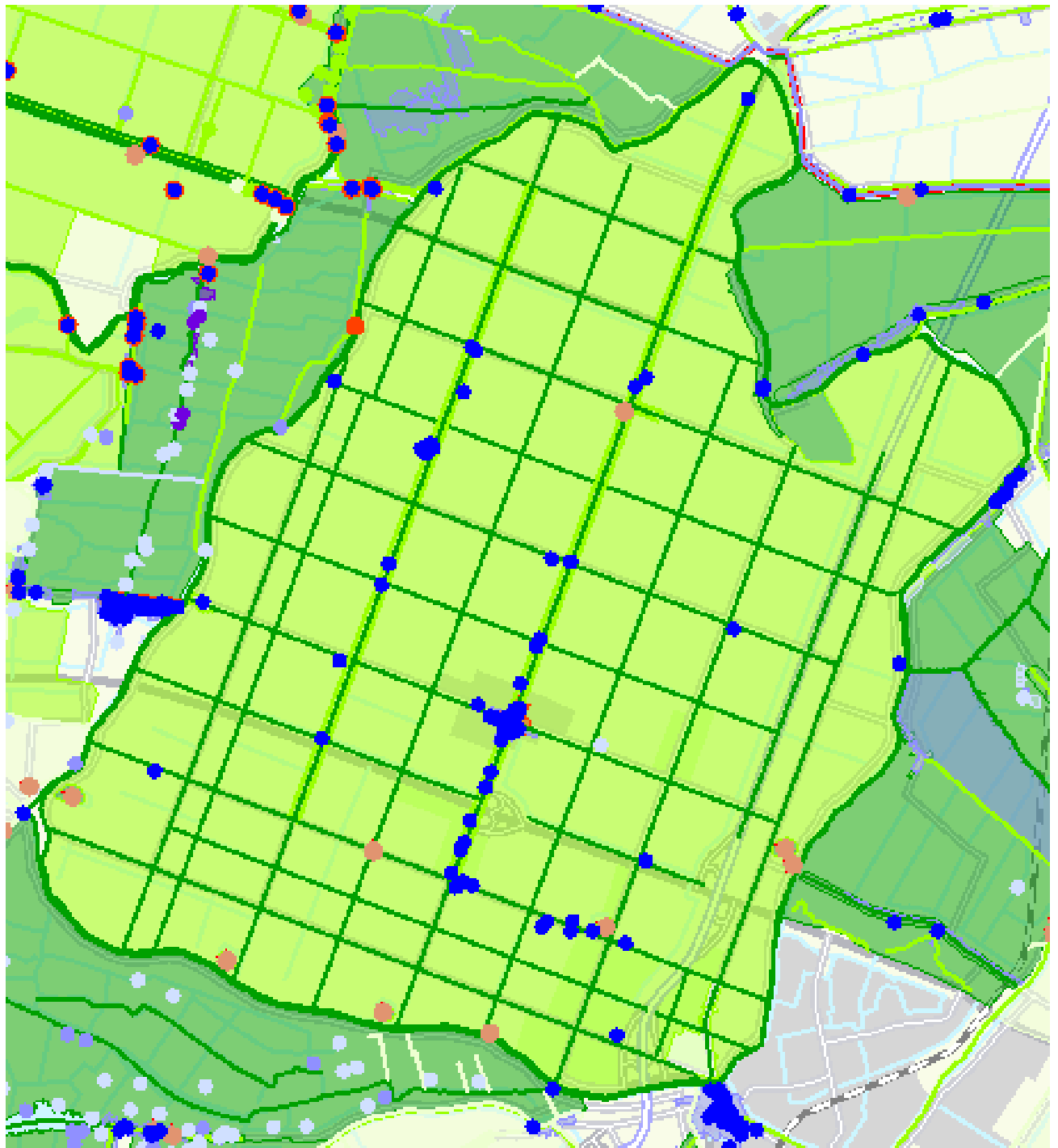
Ontbrekende delen in laagwatersysteem

Raster hoogwatersysteem (schematisch)

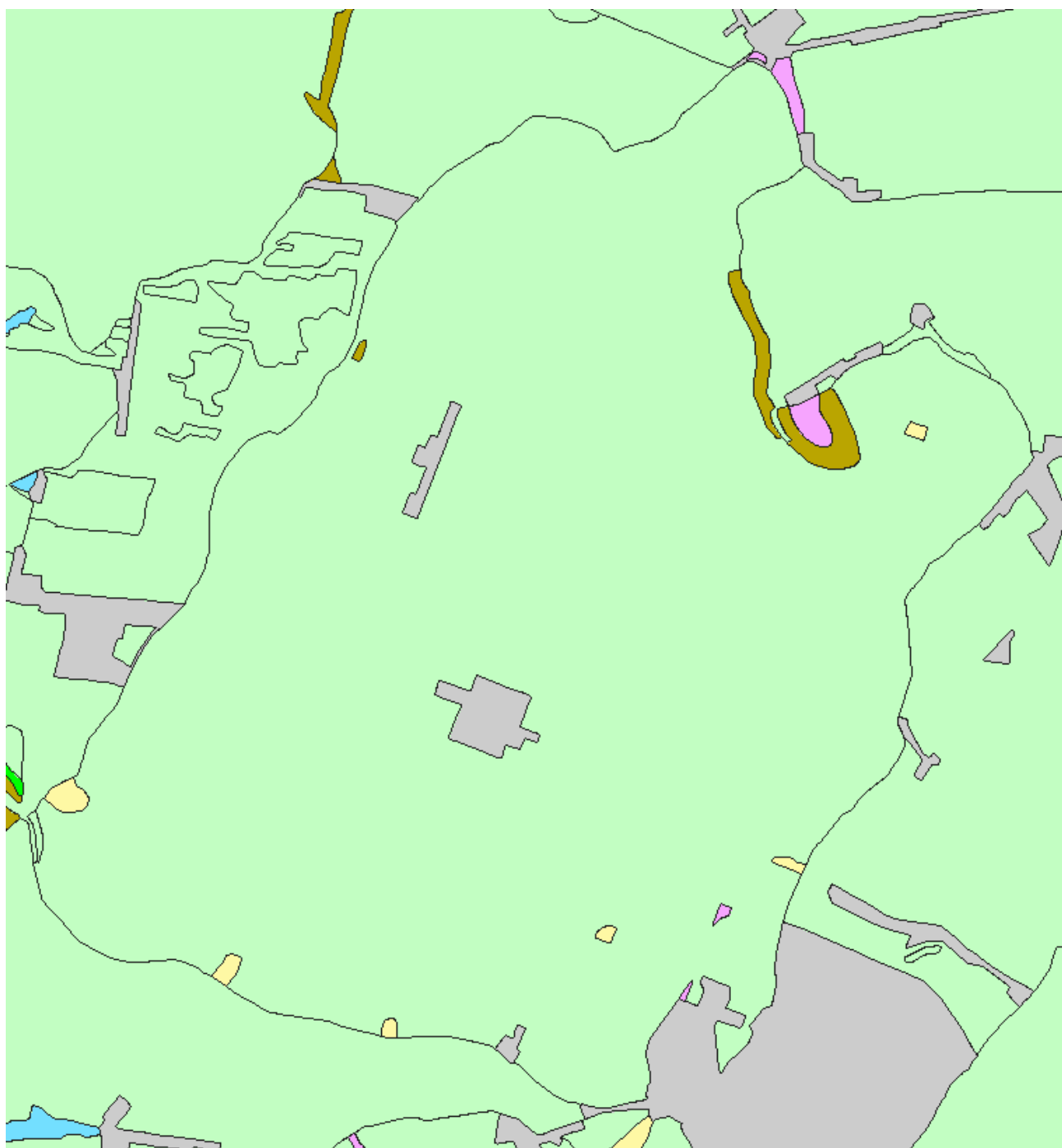
5.3 Cultuurhistorische waardenkaart

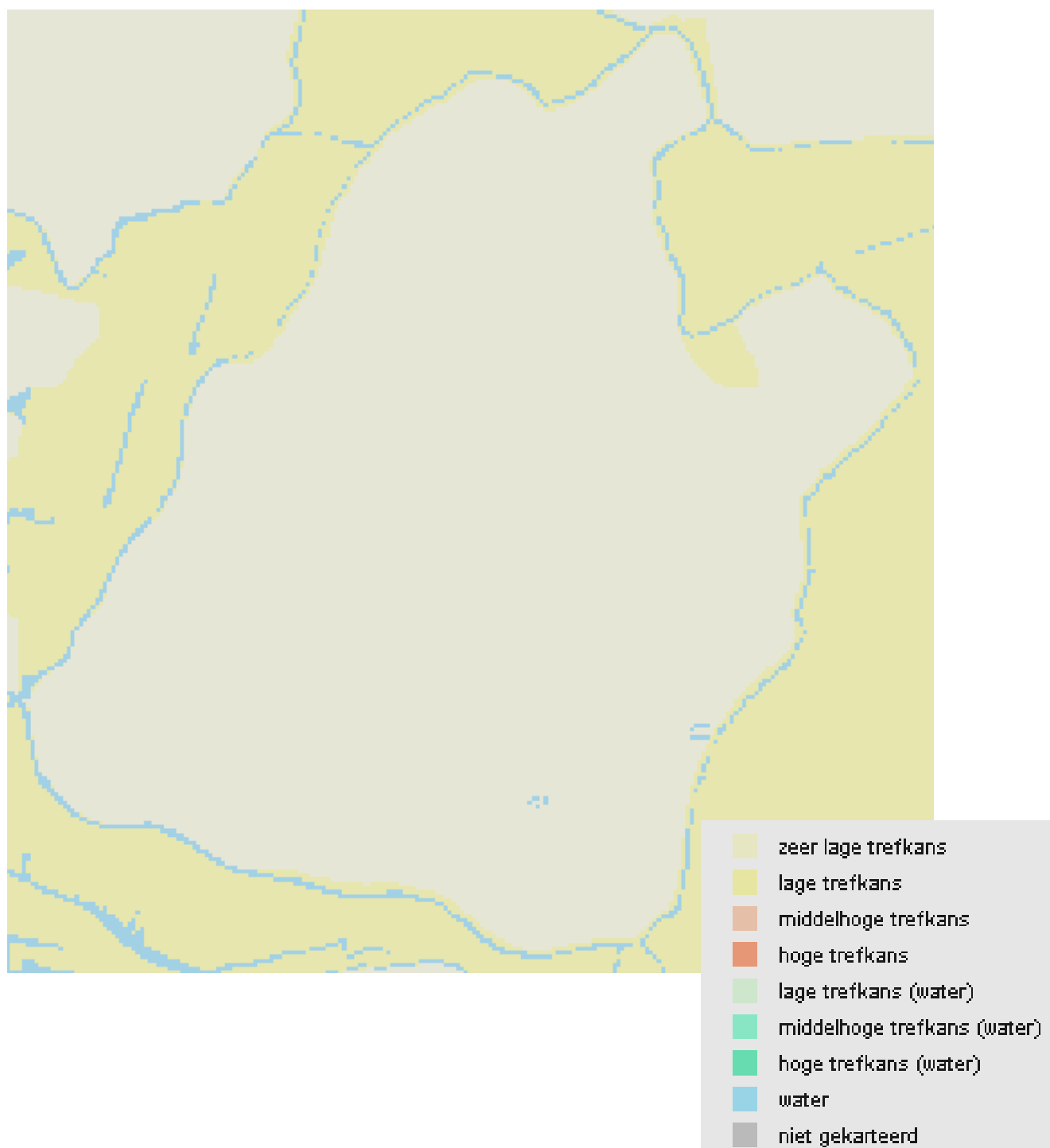
5.4 Geomorfologische kaart vlak open landschap

5.5 Indicatieve kaart archeologische waarden

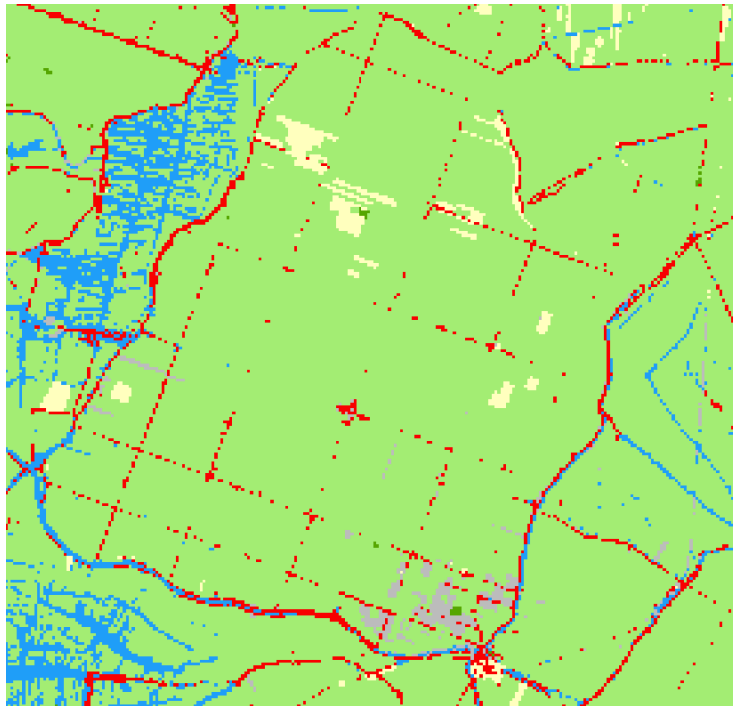

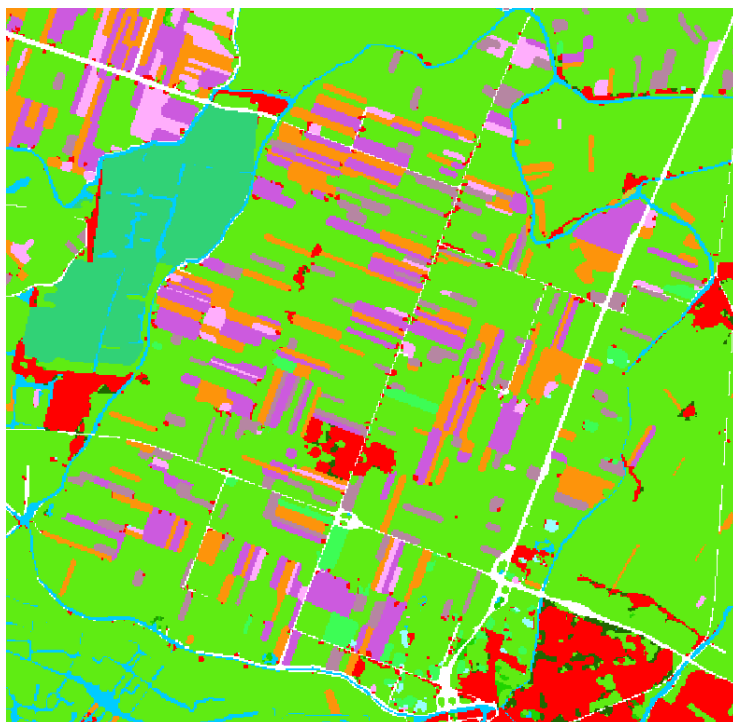

5.7 Historisch grondgebruik

- grasland
- akker en kale grond
- heide en hoogveen
- loofbos
- naaldbos
- bebouwing en wegen
- water
- rietmoeras
- stuifzanden en zandplaten
- overig

5.8 Huidig grondgebruik

- gras
- mais, granen
- aardappelen, bieten
- overige landbouwgewassen
- glastuinbouw
- boomgaard
- bollen
- loofbos
- naaldbos
- bos overig
- zoet water
- zout water
- bebouwd gebied
- hoofdwegen en spoorwegen
- kwelders
- duinvegetatie
- heide
- vergraste heide
- hoogveen
- overige moerasvegetatie
- rietvegetatie
- veenweide gebied
- open zand
- overig open natuurgebied
- kale grond

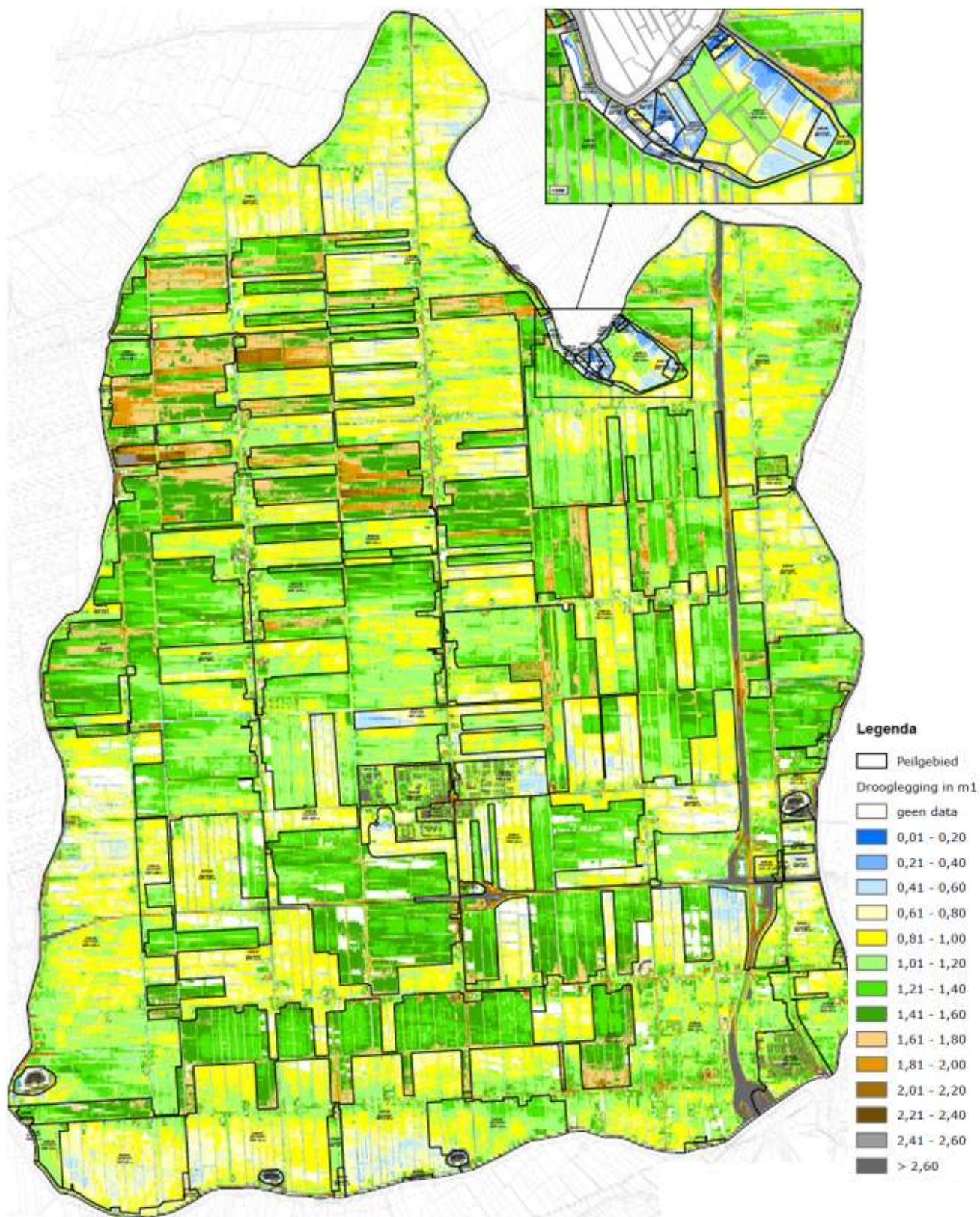
5.9 Vigerende peilbesluitkaart

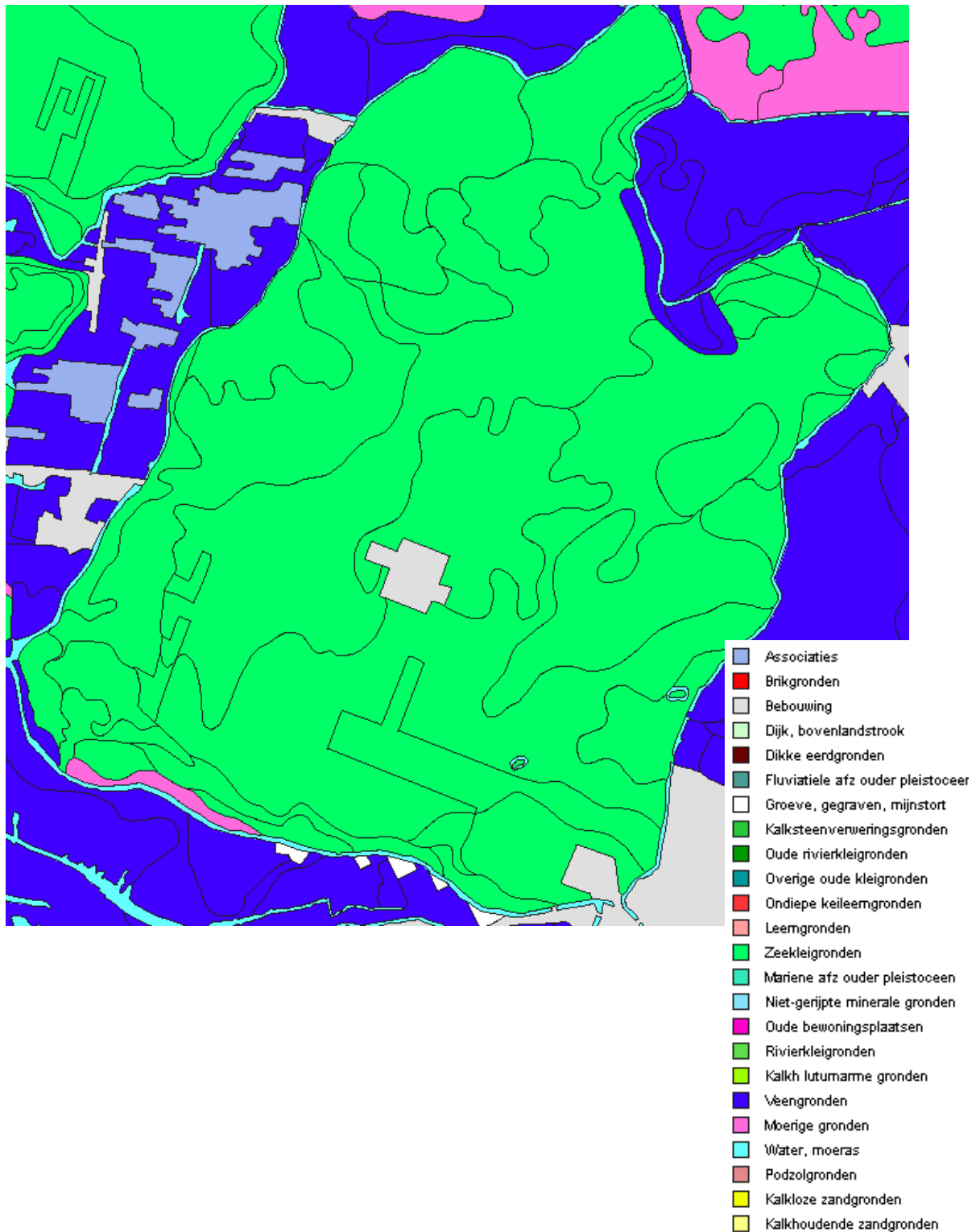
5.10 Drooglegging

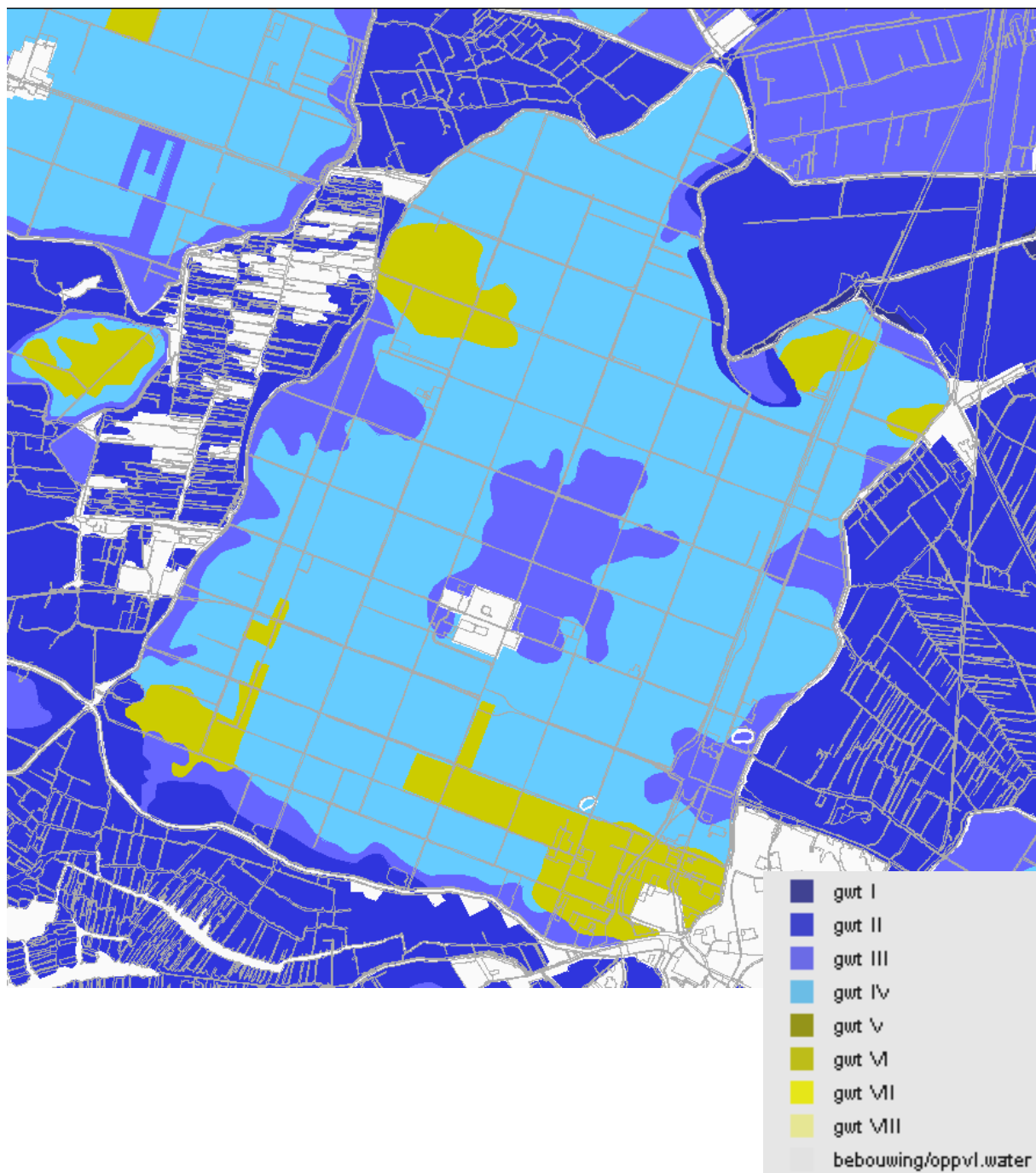
5.11 Bodemkaart

5.12 Grondwatertrappen

5.12 Peilafwijkingen

